

**Hanzehogeschool
Groningen**
University of Applied Sciences

Noorderpoort

Leergang voor excellentiedocenten Noorderpoort:

‘A Teacher’s Road to Excellence’ MBO

2018

**“Over excellentiedocenten en
excellentieonderwijs”**

share your talent. move the world.

Leergang voor excellentiedocenten Noorderpoort:

‘A Teacher’s Road to Excellence’ MBO

2018

**“Over excellentiedocenten en
excellentieonderwijs”**

Voorwoord

Inmiddels is de tweede leergang 'A Teacher's Road to Excellence' afgerond. En het mag gezegd worden: dankzij al die excellente docenten en excellente studenten, excelleert Noorderpoort ook een beetje. Dat excellentie een vlucht maakt bij Noorderpoort, gaat dan ook niet ongemerkt voorbij. Afgelopen jaar verschenen we met een bijdrage in de denkhulp *Word gewoon excellent!* Zes mbo-scholen, waaronder Noorderpoort, hebben in 2017 deelgenomen aan een denktank. De input hiervan maakt geleerde lessen op het gebied van excellentie-onderwijs op een aantrekkelijke en beeldende manier toegankelijk. We zijn er trots op deel te mogen uit maken van zo'n select gezelschap!

Je als student ergens in onderscheiden en laten zien dat je ergens heel goed in bent, dat mag er steeds meer zijn bij Noorderpoort. Docenten beginnen het leuke ervan in te zien en studenten laten ook steeds vaker weten dat ze het te gek vinden, dat ze aan zo'n programma deel mogen nemen. Je kunt, en mag, trots uitstralen als je als beroepsgroep of individuele docent verder professionaliseert. Studenten die meer willen, kunnen weer meer krijgen. Prachtig om te zien hoe het honoursprogramma in het hbo en het excellentieprogramma in het mbo, studenten en docenten in beweging krijgt. En dat die beweging ook herkend wordt in de samenleving. Onze inzet voor excellentie-onderwijs werpt haar vruchten af, dat is zo mooi om te zien.

Dat excellentie-onderwijs een belangrijke plaats inneemt binnen Noorderpoort staat als een paal boven water. We kijken dan ook met goede hoop naar de toekomst. Al is het wel spannend. Excellentie werd, als onderdeel van onze vorige kwaliteitsafspraken, de afgelopen jaren apart bekostigd. Die periode komt dit jaar tot een einde. De andere speerpunten, zoals VSV, lopen goed en zijn inmiddels wel geborgd binnen ons dagelijks reilen en zeilen. Bij excellentie ben ik daar nog niet gerust op. Daarvoor is excellentie nog te pril en komen we van te ver weg.

Maar dat we door gaan, daar maken we ons hard voor. We hebben al zoveel stappen gezet. Zo hebben we inmiddels al twintig excellentieprogramma's lopen. Stuk voor stuk worden deze erg gewaardeerd door studenten. En dat werkt ook weer door naar het hbo, want dankzij de excellentietrajecten, wordt de doorstroom naar het hbo immers ook gemakkelijker gemaakt voor deze studenten. Noorderpoort excelleert, dankzij al die mooie programma's. Maar daarbij kunnen we zeker niet zonder al die talentvolle studenten en docenten.

Wim van de Pol

College van Bestuur Noorderpoort

Inhoud

- 9 **Jouw route naar Excelleren?**
- 14 **Interview Ankeniete Wienen-Wijnalda**
Ruim baan voor uitblinkers!
Ankeniete Wienen-Wijnalda / School voor Gezondheidszorg en Welzijn
- 20 **Interview Arnold van Calker**
Een excellente student verdient een excellente docent
Arnold van Calker / School voor Student en Dienstverlening
- 26 **Interview Erik Kremer**
Hoe kan Creative Problem Solving (CPS), als methodiek met aandacht voor de maatschappelijke dimensie, bijdragen aan het versterken van het excellentie onderwijs binnen K&M?
Erik Kremer / School voor Kunst en Creatie
- 34 **Interview Francine Quittner**
ON TOP! De motieven van de student verpleegkunde in haar Excellentietraject rondom Internationale Beroeps Praktijk Vorming (BPV)
Francine Quittner / School voor Gezondheidszorg en Welzijn
- 40 **Interview Hans Werker**
Niet meeliften maar iedereen in de lift
Hans Werker / School voor Techniek en ICT
- 48 **Interview Harold Tammeling**
Is verdiepen een weg naar boven?
Harold Tammeling / School voor Laboratorium- en procestechniek
- 54 **Interview Joanna Siemianowska-Knol**
Alles wat aandacht krijgt groeit: De kunst van coaching en begeleiding van excellentie studenten
Joanna Siemianowska-Knol / School voor Business & Administratie
- 62 **Interview Josefiën Hilhorst-Laseur**
Laat ze glanzen die Euroborg Sterren!
Josefiën Hilhorst-Laseur / School voor Horeca en Bakkerij
- 68 **Interview Kim Fränkel**
Analisten in alle vormen en maten...Vandaag: de T-shaped
Kim Fränkel / School voor Laboratorium- en procestechniek
- 76 **Interview Lindy Schuman**
Talent in elke student
Lindy Schuman / School voor Gezondheidszorg en Welzijn

Jouw Route naar Excelleren

Begin bij het succes van de student

‘Ik hoop anderen te inspireren en dat iedereen leert het beste uit zichzelf te halen’, aldus student Pascal du Pree. Hij won in april 2018 de Noorderpoort Jaarprijs en is één van de vele studenten die door deel te nemen aan een Excellentie programma kon laten zien, dat hij meer wil en kan. Voor hem is het ‘normaal’ om het beste uit zichzelf te halen en meer uitdagingen op te zoeken. Door deze extra inspanning en investering wordt hij gewoon excellent en krijgt hij de terechte erkenning en waardering. Gelukkig zagen zijn begeleiders op school en in de stagebedrijven tijdig zijn ambitie en werklust en gaven hem de uitdagingen en begeleiding die hij nodig had.

Talenterkenning

Ieder mens heeft waardering nodig, maar misschien wel vooral de erkenning van wie je bent met wat je kunt en wilt. In de begeleidende rol van jonge mensen is hun snaar goed te raken, door nadrukkelijk in te zoomen op hun passie en kwaliteiten. Door de talenten tijdig te herkennen kan een mooi pad worden bewandeld waar ontwikkeling en succes deel van uitmaken. Bij Noorderpoort wordt talenterkenning steeds belangrijker. Tijdens de loopbaanbegeleiding, de coachgesprekken en de stagebezoeken komt steeds vaker het ontwikkelproces van de student centraal te staan en worden uitdagingen op maat aangeboden. Aangezien succes bereiken zonder tegenslagen niet bestaat, kunnen deze tegenslagen maar beter tijdens de ontwikkelingsroute van de student plaatsvinden met begeleiding nabij. Een belangrijk aangrijpingspunt voor de student is de eigen motivatie, dat waarschijnlijk het grootste talent is wat iemand kan hebben. Menig topsporter is in de jonge jaren betere sporters van de eigen leeftijd tegengekomen, maar zoals menig topper aangeeft; ‘die wilden het blijkbaar minder graag’.

Context

Talent zit ook in de omgeving. De juiste situatie kan zorgen voor een optimale ontwikkeling met geschikte uitdagingen en tegenslagen. Hierdoor kan zelfinzicht en zelfvertrouwen groeien. Zeker door het terugkerend overwinnen van zichzelf en het zetten van stapjes in de goede richting. De invloed van de begeleiders is hierbij van groot belang. Mooi dat er weer tien collega's dit schooljaar zich met volle motivatie hebben ontwikkeld tijdens de Leergang 'A Teacher's Road to Excellence'. Zij sluiten aan bij een cultuur van Excellentie die geleidelijk vorm heeft gekregen binnen Noorderpoort. Nog even en dan is het niet meer vreemd als jij jouw kop boven het maisveld uitsteekt en voortdurend laat zien wat je wilt en kunt. Passend bij het 'succes van onze studenten' ontstaat voor de docenten van Noorderpoort ook meer aandacht voor de persoonlijke ontwikkeling. De talentgerichte gesprekken met de leidinggevende zijn een goede stap in de juiste richting. Door te realiseren dat elke student een significante volwassene heeft, kan nog nadrukkelijker vanuit eigen kracht de volgende generatie worden geïnspireerd en gestimuleerd.

Eigenaarschap

Mag dit? Kan dat? Dit zijn veel gestelde vragen binnen het project Excellentie. Als je vanuit je kracht handelt, weet wat je wilt en de intentie hebt om waarde te creëren voor de studenten, dan is excellentie een fantastische speeltuin om te experimenteren en onderwijsinnovatie vorm te geven. Door een klein beetje buiten de lijntjes te kleuren, kunnen makkelijker veranderingen binnen ons onderwijssysteem plaatsvinden. De student wordt nog te vaak 'klein' gehouden door het systeem en soms ook door de begeleiders. Het vraagt durf van de begeleider om gedeeltelijk los te laten en de student meer eigenaar te laten worden van het eigen leerproces. De gelijkwaardigheid die dan kan ontstaan is een belangrijk ingrediënt om de getoonde motivatie verder te versterken en het succes van de student te faciliteren. Het echte succes ontstaat pas als iemand leiding neemt over het eigen leven. Voor mij een belangrijke reden om voor mijn masterstudie in het komende schooljaar onderzoek te doen naar 'hoe docenten leiderschapontwikkeling inbedden in hun pedagogische benadering van studenten'. Hiermee wil ik graag bewustwording bij docenten stimuleren van hoe zij leiderschapstalent bij hun studenten herkennen.

Excellentie na 2018

Eind 2018 loopt de huidige projectperiode af. In de afgelopen jaren is er veel bereikt. Noorderpoort wordt landelijk gezien als één van de voorlopers in Excellentie, waarbij vooral opvalt hoeveel aandacht wij besteden aan de scholing en ontwikkeling van onze docenten. Op onze Excellentie eindconferentie op 15 november 2018 zullen de belangrijkste ontwikkelingen en behaalde resultaten tijdens de afgelopen jaren worden gepresenteerd. Maar we kijken dan ook vooruit. Want daar zijn voldoende redenen voor. Er is inmiddels een landelijke stichting MBO Excellent opgericht met deelname van enkele vooroplopende ROC's. Natuurlijk maakt Noorderpoort daar deel van uit en wordt ons eigen lid Wim van de Pol, van het College van Bestuur, de voorzitter. Excellentie heeft een duidelijke verankering in ons strategisch plan en sluit uitstekend aan bij de talentgerichte benadering van onze studenten. Er zijn al diverse voorbeelden van zichtbare effecten van excellentie in het reguliere onderwijs. Veel is bereikt, maar we zijn nog niet klaar. Daarom start er in oktober wegens succes weer een derde editie van de Leergang 'A Teacher's Road to Excellence'.

*Hein Gerd Triemstra,
Projectleider Excellentie*

Interviews en abstracts deelnemers

Ruim baan voor
uitblinkers!

Ankeniete
Wienen-Wijnalda

Interview

Met haar excellentieprogramma Verwonderwijs probeert Ankeniete Wienen studenten de fijne kneepjes van het filosoferen bij te brengen. 'Ik ben eigenlijk vorig jaar al vanuit persoonlijke interesse gestart met het programma.' Om het uiteindelijk als excellentieprogramma weg te zetten binnen de opleiding, was mogelijk doordat Noorderpoort werk maakte van het ontwikkelen van excellentieprogramma's. Filosoferen met kinderen past daar volgens Ankeniete goed bij.

Waarom filosofie?

Filosoferen gaat over het aangaan van de verbinding, het opbouwen van een band met elkaar omdat het proces plaats vindt in een onderzoeksgroep. Studenten moeten tijdens het programma het gevoel krijgen dat ze er echt toe doen. Wat ik denk en zeg, is oké. Je kunt geen foute gedachten hebben. Wél kun je jouw eigen gedachten, meningen en overtuigingen bijstellen. Dat is ook prima. Maar dat wil niet zeggen dat datgene wat je daarvoor dacht of vond, dat dat niet goed is. Dat is de kwaliteit van filosoferen. Als studenten echt de techniek van filosofie begrijpen, en dat zij die kritische denkvaardigheden kunnen leren, dan redden ze het, denk ik, hun leven lang.

Die verbinding tussen student en docent vind jij heel erg belangrijk, hè?

Jazeker. Je bent als docent de schakel om studenten het gevoel te geven dat ze er wel mogen zijn. Dat ze kwaliteiten en talenten hebben en dat die er ook zeker mogen zijn. Ik zie het echt in het persoonlijke stuk. Kennis kunnen ze overal vandaan halen, maar die persoonlijke band waarmee je als docent het verschil kunt maken bij zo'n student, dat is iets dat ze bij Noorderpoort mogen halen. Met de verbinding maken we het verschil.

Ben jij zelf ook iemand die vanuit die verbinding en vanuit het gevoel lesgeeft?

Absoluut! Ik ben het onderwijs ingegaan omdat ik de wereld een beetje mooier wilde maken. Ik geloof dat als ik aan de wieg kan staan van een stukje ontwikkeling van studenten, dat ik dan indirect de wereld een stukje mooier kan maken. Het is immers hun start van hun zelfstandig leven in de samenleving en datgene wat ik ze leer en wat ik ze bijbreng, dat nemen ze een heel leven mee. Dat ik daar invloed op heb, vind ik fantastisch. En het aangaan van de verbinding helpt daaraan mee.

En het is ook groter dan dat. Wij als docenten zijn een spil in de samenleving en die rol onderschatten we soms. Als docenten maken we het verschil in vele levens. We zijn dan wel trots op onze studenten, maar ook als docenten mogen we dus echt wel trots zijn op wat we doen.

Een mooie en bevlogen visie. Deel je die ook met je mededeelnemers van de leergang 'A Teacher's Road to Excellence'?

Het is heel verrijkend om de leergang te volgen. Ik leer het meest van de ontmoeting met collega's Noorderpoortbreed. De visie op studenten en hun belevingswereld en de pedagogische visie die we daarin delen. Het maakt eigenlijk niet uit op welke opleiding je lesgeeft, want in de essentie verschillen we helemaal niet zoveel van elkaar. We geven allemaal les in een ander vak, maar de passie voor onderwijs is overal gelijk. Dat vind ik heel mooi. Daarvoor zit ik ook in het onderwijs. Ik heb echt een passie voor het onderwijs. En ook hierin komt de verbinding weer om de hoek kijken. Die verbindingen die we onderling leggen, dat maakt zo sterk.

Nu ik deze leergang heb gedaan, ben ik er nog meer van overtuigd dat filosoferen in een excellentie programma als Verwonderwijs iets is dat we Noorderpoortbreed in kunnen zetten. En niet alleen voor studenten, om hen te leren de waarde van filosofie in te zien, maar ook om collega's te leren om te filosoferen met jongeren en met hun studenten. Het is zo'n mooie techniek om ook bijvoorbeeld talent te spotten. Je kunt echt op zoveel verschillende vlakken het verschil maken.

Abstract

Ruim baan voor uitblinkers!

Inleiding

Cultuur van excellentie is één van de succesfactoren voor goedlopend excellentie onderwijs. Marca Wolfensberger schrijft over het belang van deze cultuur en noemt hierbij dat het iedereen aangaat, en niet een enkeling (Wolfensberger, 2014). Bij een cultuur van excellentie hoort een bepaalde werkhouding van de medewerkers. De vraag is of deze houding van nature aanwezig is in een team. Aangezien het belang van een cultuur van excellentie voor de ontwikkeling (of succes) van excellente programma's, is de volgende onderzoeksvraag geformuleerd: *zijn de houdingsaspecten van medewerkers die nodig zijn voor een cultuur van excellentie voldoende aanwezig in het team?* Hierbij gaat het om de houdingsaspecten ambitie, lef, professionaliteit en trots.

Methode

Naast een kleine literatuurstudie over excellentie is er een onderzoek gedaan in de praktijk. Met de literatuurstudie is onderzocht wat de houdingsaspecten ambitie, lef, professionaliteit en trots opleveren voor excellentieonderwijs. Het onderzoek in de praktijk werd uitgevoerd in team Gezondheidszorg & Welzijn van Noorderpoort. Medewerkers leiden studenten op tot pedagogisch medewerker of onderwijsassistent. De gebruikte vragenlijst is gebaseerd op het boek *Word gewoon excellent* (Mulder, 2018). De medewerkers hebben 24 vragen gescoord tussen 1 en 5, waarbij 1 stond voor helemaal mee oneens en 5 voor helemaal mee eens. Alle vragen gingen over de medewerker zelf. De vragenlijst en met name de resultaten ervan geven inzicht in welke houdingsaspecten nog ontwikkeling behoeven om een betere cultuur van excellentie te creëren. Er zijn 18 vragenlijsten uitgedeeld en 15 vragenlijsten retour gekomen.

Resultaten

Excellentieonderwijs is een geweldige proeftuin voor onderwijsvernieuwing (Esmee Gramberg, 2015). Er moet ruimte zijn in het team voor nieuwe ideeën en creatieve initiatieven, ook als deze buiten de normale kaders vallen. Om samen excellentie vorm te geven is een gezamenlijke ambitie in het team belangrijk (Mulder, 2018). Volgens de medewerkers zijn zij voldoende ambitieus.

Medewerkers die de vragenlijst hebben beantwoord zijn iets bescheidener in het tonen van lef. Medewerkers staan open voor initiatieven en willen graag experimenteren.

Bij professionaliteit valt op dat kennis van de visie op excellentie gemiddeld aanwezig is in het team.

Conclusie

In het team moet er een gesprek plaats vinden over dat je gezamenlijk excellent wilt zijn en hoe je dat wilt.

Docenten moeten ruimte krijgen om zich te professionaliseren en tijd krijgen om nieuwe vormen van onderwijs uit te proberen. Dat betekent dat excellentieprogramma's naar eigen inzicht van de betrokken docent ingevuld kunnen worden.

Het is belangrijk dat er aandacht is voor de ontwikkeling van talenten van docenten. Zonder deze investering in docenten heeft duurzaam excellentie onderwijs weinig kans van slagen (Mulder, 2018).

Een cultuurverandering is altijd een proces. Je moet samen in gesprek gaan om een cultuuromslag voor excellentie mogelijk te maken. Daarvoor is het nodig om een netwerk te hebben waarin je leert van elkaar. Excellentie kan niet zonder een stimulerende community waarbij het draait om samenwerken met gelijkgestemde, kennisdelen en netwerken.

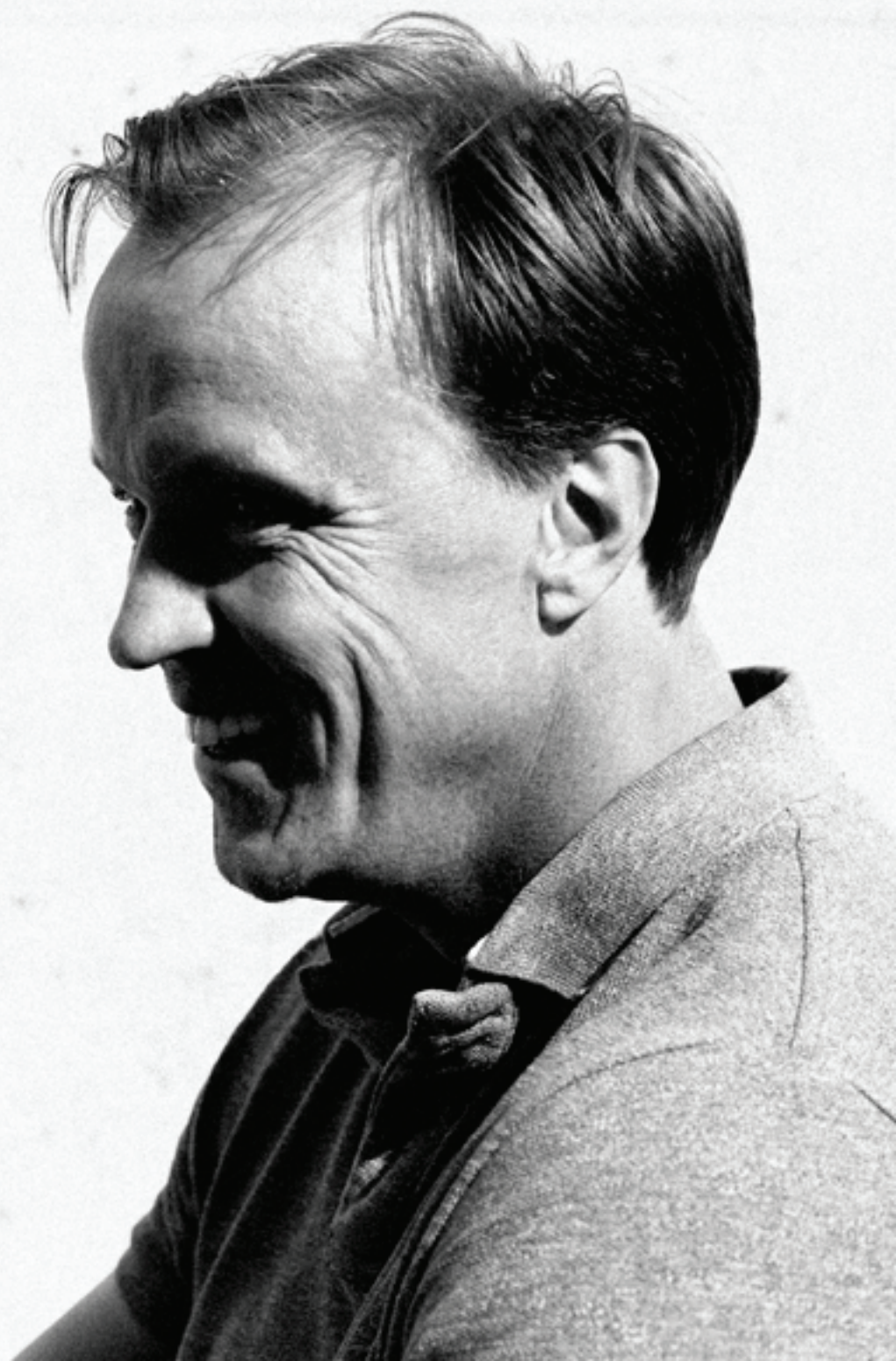
We moeten samen af van het idee *doe maar gewoon* en wat mij betreft mag er ruim baan worden gemaakt voor uitblinkers!

Referenties

- Wolfensberger, M en Tiesinga, L (2014) *Samenwerken aan een cultuur van excellentie*. Groningen: Lectoraat Excellentie in Hoger onderwijs en Samenleving.
- Ten Berge, H, Kool, A, Kragten, L en Ruepert, N (2018) *Programma's voor excellentieonderwijs*. Utrecht: MBO in bedrijf.
- Mulder, A en Blink, S (2018) *Word gewoon excellent*. Denkhulp voor excellentie in het mbo. Amsterdam: De Argumentenfabriek.
- Van Hoorik, I. (2011, 04) Talentontwikkeling stimuleert participatie en zelfvertrouwen. *JeugdenCo*. 40-48
- Van Geloven, M (2012). Eindscriptie: *Begeleiding bij talentontwikkeling*. Enschede: Universiteit Twente

Een excellente
student verdient
een excellente
docent

Arnold van Calker

Interview

Lef hebben speelt een grote rol in het leven Arnold van Calker.

Dat was al zo toen hij als bobsleeër door de bochten stootte tijdens wereldkampioenschappen, maar ook als sportdocent bij NoorderSport, is hij er nog steeds heilig van overtuigd dat lef tonen de mooiste resultaten oplevert: 'Je moet buiten de gebaande paden durven gaan, want juist daar vindt ontwikkeling plaats!'

Lef hebben binnen het onderwijs, hoe doe je dat?

Het is tweerichtingsverkeer. Je moet als docent lef hebben, maar ook als student. Dat geldt ook voor excellentie. Ik heb de overtuiging dat wanneer je studenten wilt laten excelleren, dat je ook het beste in docenten naar boven moet halen. Zij moeten op en top professional kunnen zijn en uitgedaagd worden. Zij moeten overal voorbeeld gedrag in kunnen vertonen.

Is dat ook de reden dat je de leergang 'A Teacher's Road to Excellence' bent gaan volgen? Om zelf een betere docent te worden?

Misschien wel, ja. 'A Teacher's Road to Excellence' inspireert mij. Het is fijn om met ambitieuze gelijkgestemden af en toe te kunnen sparren en onderling ervaringen en kennis uit te wisselen. Dat helpt mij op weg. Ik ben begonnen omdat ik mezelf wilde ontwikkelen. Ik wilde misschien een master gaan doen, maar toen dacht ik: ik denk dat ik eerst hier mee begin. En dat blijkt nog best lastig te zijn! NoorderSport is geen opleiding en we hebben geen studenten, op die manier. Ik kan het nergens aan koppelen. Dus ik ben de hele tijd aan het zoeken: wat kan ik hiermee?

Hoe los je dat nou op?

Ik richt me meer op de docenten met mijn aanpak. Dat past het beste bij mezelf en bij het werk dat ik doe. Als NoorderSportteam werken wij veel met stagiaires en Leraren in Opleiding (LIO). Docenten zijn dus naast docent ook opleider. Hier ontstaat een mooie wisselwerking tussen docent en stagiaire en vindt er wederzijds ontwikkeling plaats. Docenten zijn bewust van hun gedrag en voorbeeldfunctie als opleider, waarschijnlijk nog bewuster dan wanneer ze alleen in hun docentrol zitten. Ik onderzoek daarom het effect van het begeleiden van stagiaires op de professionele ontwikkeling van docenten.

Docenten en studenten zijn dus nog nauwer met elkaar betrokken dan je zou verwachten?

Dat klopt, de één kan niet zonder de ander. Als je excellente studenten wil, begint dat met excellente docenten.

Wat voegt jouw onderzoek toe aan het onderwijs?

De docent wordt zich bewuster van zijn handelen. Dit doe je door middel van een wederzijds coachgesprek. Normaal is het zo dat docenten feedback geven aan hun stagiaires. Bij een wederzijds coachgesprek, komt de feedback ook direct terug. Wat heb je van mij nodig? Wat vind je van mijn lessen? Daar houd ik me met mijn onderzoek mee bezig. En deze informatie kun je bijvoorbeeld ook weer gebruiken bij ontwikkelgesprekken van docenten met hun leidinggevenden.

Denk je dat jouw traject iets toevoegt aan het onderwijs van Noorderpoort?

Dit is een pilot die op dit moment bij NoorderSport draait. Maar op basis van onze ervaringen van de afgelopen jaren zou ik elke docent een stagiaire gunnen!

Abstract

Een excellente student verdient een excellente docent

Inleiding

NoorderSport is binnen Noorderpoort verantwoordelijk voor Vitaal Burgerschap. Ondanks dat NoorderSport geen apart excellentie programma binnen Noorderpoort is, heeft het team de ambitie om een excellente opleidingsplek te zijn voor studenten van de Hanze Hogeschool. De docenten in het NoorderSport team zijn dus niet alleen docent in het mbo, maar ook opleiders van hbo studenten (stagiaires). Dit vraagt om specifieke vaardigheden. Uit onderzoek blijkt dat samenwerkend leren en reflectie moeilijk uit eigen beweging door professionals van de grond komt en dat de (school)organisatie een belangrijke rol heeft om dit te laten plaatsvinden (Kwakman, 2001). Verder is aangetoond dat lerarenopleiders meer gericht zijn op de ontwikkeling van hun vaardigheden, dan op de ontwikkeling van hun vak kennis, attitude of onderwijsvisie (Koster, Dengerink, Lunenberg en Korthagen, 2007). Volgens Wolfensberger (2008) zijn authenticiteit, lef, uitdaging, deskundigheid, inspiratie, relatie, voorbeeldfunctie en ontwikkeling belangrijke vaardigheden van de excellente docent.

Mijn centrale onderzoeksvraag is: welke vaardigheden van de (excellente) docent zijn waardevol voor de ontwikkeling van de stagiaire?

Methode

Literatuuronderzoek om zicht te krijgen op de belangrijkste vaardigheden van excellente docenten. Focusgroepdiscussie met vijftien stagiaires en vier professionals waar, aan de hand van enkele prikkelende stellingen en vragen, in kaart is gebracht welke vaardigheden van de docent gewaardeerd worden en waarom.

Resultaten

De opvallendste resultaten uit de focusgroepdiscussie zijn:

1. De mate van vrijheid en zelfstandigheid die de stagiaire krijgt is van invloed op de ontwikkeling van de stagiaire. Meest leerzaam zijn de lessen waar de docent

op afstand is en de stagiaire zelf problemen op kan en mag lossen. Dit vraagt lef van de docent.

2. Stagiaires leren veel van de mbo docent op gebied van relatie. Het mbo maakt duidelijk zichtbaar wat de kracht van relatie is. Dit is in het po en vo minder zichtbaar voor stagiaires.
3. Werken in een team is prettig. Visies en aanpak van verschillende docenten, het delen van ervaringen met medestagiaires en docenten en het inzetten op kwaliteiten worden als positief ervaren.
4. Stagiaires ervaren een discrepantie tussen de visie van de opleiding (Hanzehogeschool) en de visie dan docenten tijdens stages (po, vo en mbo). De vaardigheid om te blijven leren (ontwikkeling) is vaak niet zichtbaar voor stagiaires. Op deze vaardigheid scoren docenten (po, vo en mbo) laag bij stagiaires.

Discussie en conclusie

NoorderSport is een waardevolle stageplek voor studenten van de Hanzehogeschool. De mate van vrijheid, het werken in een team en bepaalde kwaliteiten van de mbo docent komen als opvallende resultaten naar voren.

Of de ontwikkeling van de stagiaire bij een les met docent op afstand de juiste en gewenste is, daarbij kun je kanttekeningen plaatsen. Wat is zijn of haar norm, in hoeverre is de stagiaire zelfkritisch en wat is het niveau van de gegeven les. Daar heb je in dit geval geen zicht op.

Het is dus belangrijk dat stagiaire en docent elkaar leren kennen. Op deze wijze kan de docent begeleiding op maat geven, passend bij de ontwikkeling van de stagiaire. Het is belangrijk voor een docent om zich te blijven ontwikkelen. Niet alleen als vakman, maar ook als opleider.

Referenties

- Dengerink, J. Koster, B. Lunenberg, M. Korthagen, F. (2007). *Lerarenopleiders maken werk van hun professionele ontwikkeling*, Tijdschrift voor lerarenopleiders, 32-37
- Kwakman, K (2001). *Leren van professionals: onderzoek naar leren-op-de-werkplek van docenten*, Pedagogische Studiën, 78, 106-119.
- M.Wolfensberger (2008). Six habits of highly inspiring honours teachers. In Clark, L. and Zubizarreta, J., *Inspiring Exemplary Teaching and Learning: Perspectives on Teaching Academically Talented College Students* (2008). NCHC Monographs Series. Paper 2. <http://digitalcommons.unl.edu/nchcmono/2>

Hoe kan Creative
Problem Solving
(CPS), als
methodiek met
aandacht voor de
maatschappelijke
dimensie,
bijdragen aan het
versterken van
het excellentie
onderwijs binnen
K&M?

Erik Kremer

Interview

Erik Kremer heeft meerdere wegen bewandeld voordat hij kwam tot het excellentietraject waar hij zich nu mee bezighoudt. Hij is vastbesloten om het traject tot een succes te maken: 'Excellentie onderwijs is heel erg aan het groeien. Er zijn zoveel mogelijkheden om veel te ontdekken en veel ideeën te krijgen en het is ook belangrijk dat je de mogelijkheden ziet en dat je ziet dat er heel veel kan.'

Excellentie onderwijs groeit, zeg je. Onderstreept dat volgens jou ook het belang van excellentie onderwijs?

Ik vind het heel belangrijk dat excellentie onderwijs er is. De ene student kan meer dan de ander en de ene student ontwikkelt zich ook anders dan de andere. Toch heb je een bepaald lesplan waar je aan vast moet houden, dat je moet volgen. Het primaire doel is immers dat diploma voor die ene specifieke opleiding. Binnen de school krijgt de middelmatige student en de student die wat achterloopt, meer aandacht om op een bepaald niveau te komen. Mensen die heel erg gemotiveerd zijn, doen hun dingen toch wel. Maar iedereen vindt het fijn om positieve aandacht te krijgen. Zeker als je heel gemotiveerd bent, en ergens in uitblinkt, dan is het heel fijn om dat gewaardeerd te krijgen. Excellentie onderwijs is ook van toegevoegde waarde voor Noorderpoort. Het gaat niet alleen om het halen van diploma's door studenten, zodat zij een plek in de maatschappij verdienen. Het is meer dan dat. Zo'n excellentie traject is een hele mooie mogelijkheid om dat stukje aandacht te geven, dat hen weer extra motiveert om nog weer een stapje extra te zetten, zodat studenten zich blijven ontwikkelen.

Van het één komt het ander, bedoel je?

Ja, het is een soort sneeuwbal effect. Je biedt eigenlijk een stukje maatwerk aan de studenten, waardoor ze zich kunnen ontwikkelen. De school moet ook faciliteren dat studenten een grotere ontwikkeling door kunnen maken en dat kan binnen zo'n excellentieprogramma. Dat is ook belangrijk. Excellentie is geen doel op zich. Je moet het er ook voor over hebben als student.

Dat vraagt ook een andere aanpak van docenten, kan ik me zo voorstellen.

Ja, ik denk dat je als docent iets extra's moet kunnen brengen aan de student. Je moet voorbij jezelf kunnen denken. Het is meer dan kennisoverdracht. Het is wereldoverdracht. Een excellente docent geeft veel meer mogelijkheden. Excellente docenten geven een ervaring aan de studenten. Ik vergelijk het wel eens met het verschil tussen een snackbar en een restaurant. Het is niet een bakje patat verkopen om de snelle honger te stillen, het is een volledig gerecht dat een ware ervaring oplevert. Authenticiteit is daarbij ook heel belangrijk.

Wat bedoel je daarmee?

Je moet jezelf durven zijn als docent. Je moet niet bang zijn een stukje van jezelf mee te geven. Je bent een rolmodel, maar binnen dat rolmodel moet je wel jezelf durven zijn. De kracht van je geest en je denken, die moet je ook durven tonen. En uiteraard moet je als excellente docent nieuwsgierig zijn. Nieuwsgierig naar nieuwe mogelijkheden en onderzoeken en ontwikkelingen. Je moet altijd op zoek zijn naar manieren om jezelf te verbeteren. Echt tevreden kun je eigenlijk nooit zijn, er kan altijd wel wat beter. Dingen kunnen oké zijn, maar je moet altijd op zoek zijn naar dingen die nog beter kunnen. Het houdt nooit op. Dat heeft alles te maken met de veranderende tijdgeest. Je moet meebewegen, meegroeien, blijven ontwikkelen. Dat is belangrijk binnen excellentie. Dat is ook één van de redenen dat ik voor de leergang gekozen heb. Ik was ten eerste altijd al nieuwsgierig, in de essentie al naar excellentie onderwijs. Maar ik wilde ook kijken wat er gebeurt bij andere docenten en ik wilde van de collega's leren.

En, voldoet de leergang 'A Teacher's Road to Excellence' aan je verwachtingen?

Ja, ik leer heel veel van mijn collega's. Ik leer nieuwe methodes, we inspireren elkaar en ik kan mezelf echt weer activeren. Ik moet ook zelf die energie weer naar voren halen en daar helpt de leergang mee. We verwachten binnen excellentie onderwijs dat studenten een stapje extra zetten, maar ook docenten moeten dat zeker doen. Je moet zelf het goede voorbeeld geven, dat ook de docent die stap extra zet.

En jij doet nu ook een stap extra met jouw excellentietraject.

Ja, dat klopt. Ik doe onderzoek naar CPS, Creative Problem Solving. Ik wil eigenlijk gaan bekijken hoe CPS ingebouwd kan worden binnen het excellentieprogramma. CPS is op een creatieve manier problemen oplossen, letterlijk gezegd. Je gebruikt open vraagstukken, waarmee je keuzes kunt maken in verschillende situaties. Voor creatieve vraagstukken, is CPS heel erg geschikt. Voor deze school, met allemaal creatieve mensen, is dit dan ook een hele fijne werkvorm. Zeker ook wanneer je kijkt naar excellentie onderwijs. Het zet heel erg in op vragen als: wat zou ik nou eigenlijk willen, hoe wil ik mezelf ontwikkelen, welke kant wil ik op, wat is mijn talent? En hoe ga ik dat bereiken, waar liggen mijn kwaliteiten en mijn krachten? Er zitten heel veel aspecten aan vast, waardoor het ook een bepaalde talentherkenning met zich meebrengt. En dat maakt het cirkeltje weer rond: alles komt weer terug met excellentie onderwijs.

Abstract

Hoe kan Creative Problem Solving (CPS), als methodiek met aandacht voor de maatschappelijke dimensie, bijdragen aan het versterken van het excellentie onderwijs binnen K&M?

“Een excellentie community is significant als het van toegevoegde waarde binnen onze maatschappij is.”

Inleiding

Noorderpoort (NP) heeft als missie dat het studenten met succes laat deelnemen aan onze maatschappij. Ook ziet NP zich als taak om de regio Groningen te versterken en studenten deelgenoot te laten zijn van een duurzame samenleving. Het zou interessant zijn om op dit punt een zichtbare koppeling te hebben met de NP excellentietrajecten. Wolfensberger (2008) en Knauer (2008) benoemen allebei het belang van werken aan community service projects door Honours studenten. Op dit moment wordt er binnen de opleidingen van Kunst & Multimedia (K&M) geëxperimenteerd met een nieuwe vorm van excellentie onderwijs waarin community-vorming een belangrijke rol speelt. In de opzet van het nieuwe verzwaarde programma wordt er nog niet expliciet aandacht besteed aan een maatschappelijke dimensie.

Onderzoek

Voor dit onderzoek is de effectiviteit van de methodiek van Creative Problem Solving (CPS) in relatie tot community service projects onderzocht. CPS omvat een methode om in groepsverband in drie fases tot oplossingen te komen voor complexe vraagstukken. Innovatie en verbeeldingskracht worden hierbij door elk groepslid op een louter positieve manier ingezet. Deze methode leent zich goed voor problemen (of uitdagingen) in het maatschappelijke domein. Deze uitdagingen zijn vaak heuristisch van aard, wat wil zeggen dat er vaak geen pasklaar (of eenduidig) antwoord voor is. CPS leidt tot een 'out of the box' denken waarbij je zonder discussie tot innovatieve oplossingen komt. Een 'facilitator' stimuleert en motiveert het groepsproces naar een kwantiteit van denken. Dit door een proces van divergeren en convergeren. Het is belangrijk om oordeel hierbij te vermijden. De CPS methodiek is getest op een kleine groep excellente studenten. Deze groep studenten is een casus voorgelegd uit hun eigen omgeving, namelijk: hoe kun je schooluitval terugdringen onder peers?

De resultaten blijken veelbelovend. Er werd in één sessie van twee en half uur een probleem geanalyseerd met meer dan honderd ideeën voor mogelijke oplossingen op post-its gegenereerd.

De hele groep was betrokken in het proces en iedereen bracht zijn of haar eigen kwaliteiten in.

Naast bruikbare resultaten leverde deze sessie ook een positieve succeservaring voor iedere deelnemer op.

Conclusie

Een gerichtere koppeling NP – Excellentie K&M – Maatschappelijke dimensie lijkt de logische next step. Creative Problem Solving biedt een methode om deze koppeling te maken. Middels deze methodiek worden 21st century skills als Samenwerken en Probleemoplossend denken en Creativiteit bij de deelnemers aangesproken. Dit zijn vaardigheden die ook binnen een excellentie programma van belang zijn.

Daarnaast biedt CPS als methodiek met aandacht voor de maatschappelijke dimensie ook mogelijkheden om gericht aan community-service projects te werken. Op deze manier zou CPS kunnen bijdragen aan het versterken van het excellentie onderwijs binnen K&M.

Referenties

- M.Wolfensberger (2008). Six habits of highly inspiring honours teachers. In Clark, L. and Zubizarreta, J., Inspiring Exemplary Teaching and Learning: Perspectives on Teaching Academically Talented College Students (2008). NCHC Monographs Series. Paper 2. <http://digitalcommons.unl.edu/nchcmmono/2>
- J.Knauer (2008)APPENDIX A Basic Characteristics of a Fully Developed Honors Program. In In Clark, L. and Zubizarreta, J., Inspiring Exemplary Teaching and Learning: Perspectives on Teaching Academically Talented College Students (2008). NCHC Monographs Series. Paper 2.
- Parnes, SJ (1992) Sourcebook for Creative Problem Solving. Buffalo, NY: Creative Education Foundation Press.

ON TOP!

De motieven
van de student
verpleegkunde
in haar
Excellentietraject
rondom
Internationale
Beroeps Praktijk
Vorming (BPV)

Francine Quittner

Interview

Voor Francine betekent de deelname aan de leergang 'A Teacher's Road to Excellence' niet het startpunt van haar excellentietraject. Zij was al eerder begonnen: 'We hebben voorafgaande aan de leergang subsidie gekregen om onze buitenlandse stages te koppelen aan een excellentietraject.'

Als je toch al een excellentietraject aan het ontwikkelen bent, waarom dan toch nog deelnemen aan de leergang?

Juist die leergang biedt handvatten om het traject zo goed mogelijk aan te bieden. Daarnaast is het leuk om jezelf te blijven ontwikkelen, maar ook om vanuit andere invalshoeken naar een betrekkelijk nieuw fenomeen in het mbo te kijken. En dat is wat de leergang mij biedt. En ik raak enorm geïnspireerd. Vooral ook dankzij de samenwerking met de Hanzehogeschool. Zij hebben veel ervaring en kennis in huis. Wat ik leer binnen de leergang kan ik gelijk toepassen binnen het excellentietraject.

Wat houdt je excellentietraject eigenlijk in?

Studenten van de opleidingen Verzorgende en Verpleegkundige kunnen tijdens hun studie in het buitenland stagelopen. Dat verplichten we niet, maar dat is een keuze. Het buitenland is meestal Duitsland, maar kan ook België zijn of zelfs buiten Europa. We merkten wel, ondanks het feit dat we Duitse lessen gaven, dat met name de voorbereiding op cultureel gebied wat tekort schoot. Maar ook in wat de studenten op verpleegkundig gebied kunnen verwachten, daar werden ze onvoldoende voorbereid. Daarnaast wisten we van de ontwikkelingen binnen Noorderpoort, omtrent excellentie, die ook veelal gekoppeld zijn aan stagelopen in het buitenland. Toen dachten wij, als we daar nou een subsidie voor aanvragen, geeft dat ons de middelen om die voorbereiding op de buitenlandse stage beter en grondiger aan te pakken. En om vervolgens ook te kijken of er studenten zijn uit de totale groep die de stage graag excellent af willen ronden.

Is het afronden van een stage in het buitenland sowieso niet excellent?

Het doorlopen van een stage in een buitenlands ziekenhuis vraagt heel veel van de studenten. We dachten aanvankelijk inderdaad wel dat dit al het predicaat 'excellent' verdiende. Inmiddels weten we dat dit niet het geval is, dat vraagt nog wel iets meer. En dat hebben we nu in dit project georganiseerd. Wat vraagt het dan meer en welke eisen stellen we daar aan? Het is een lang en ingewikkeld verhaal, maar we hebben het 'en-en' geïmplementeerd.

Dus de voorbereiding die we nu geven aan de studenten die een buitenlandse stage doen, geven we aan iedereen. Voor het excellentietraject geldt daarbij een kleine verzwarende in de voorbereiding- en uitvoering van de stage. Daar hoort een gezonde motivatie en doorzettingsvermogen bij.

Het traject loopt al. Kun je al iets zeggen over hoe het nu gaat?

We hebben nu 25 studenten in het buitenland zitten en 14 daarvan hebben geopteerd voor excellentie. Die waren benieuwd, dat doet iets met ze. Daarvan zijn er drie nu gestopt. Elf studenten van Verpleegkunde zijn nu gewoon lekker bezig, en die gaan dat afronden, daar zijn we niet bang voor.

Wat betekent dit project als excellentietraject voor jou?

Ik noem het project nu 'On Top'. Dat zegt iets over iets willen doen, iets willen presteren wat buiten je normale bereik ligt. Studenten zijn bereid net even iets meer te willen doen en zo'n predicaat is ze wel wat waard. Excellentie-studenten zijn meer 'eager', om er echt wat van te maken. Excellentie betekent voor mij, dat onze mbo-studenten zich kunnen en mogen onderscheiden van de massa, en dat daar dus ook iets tegenover staat. Zij moeten er wat voor doen, ze moeten ook extra presteren. Dat kan op heel veel verschillende manieren, maar aan het eind staat er echt iets tegenover wat hun siert en waar ze iets aan hebben in de toekomst.

Abstract

ON TOP! De motieven van de student verpleegkunde in haar Excellentietraject rondom Internationale Beroeps Praktijk Vorming (BPV)

Inleiding

Mbo-v studenten die een 20-weekse stage in het buitenland doen, hebben de mogelijkheid om te kiezen voor een Excellentietraject: een verzwaard programma waarin studenten alle beroeps specifieke eisen en aanvullende eisen met een goed resultaat moeten afronden. Tijdens een aantal verplichte groepsbijeenkomsten wordt dit traject toegelicht. Bij aanvang van de groepsbijeenkomsten is onduidelijk welke motivatie de studenten hebben om voor het traject te kiezen en welke verwachtingen zij hebben ten aanzien van de begeleiding. Inzicht in de motieven en verwachtingen zou mogelijk kunnen helpen bij de optimalisatie van het traject. De basis van willen excelleren ligt in de intrinsieke en extrinsieke motivatie en de prestatie- en leermotivatie (Kazemier, Offringa en Wolfensberger, 2014). Hierbij werden echter studenten in het hbo onderzocht, terwijl mbo-v studenten mogelijk andere motieven en verwachtingen hebben. Het doel van dit onderzoek is daarom om inzicht te verkrijgen in de motivatie van studenten om voor het Excellentietraject te kiezen en om inzicht te verkrijgen in de verwachtingen die deze studenten hebben ten aanzien van de begeleiding door de docenten.

Methode

Motieven en verwachtingen werden besproken tijdens een debat met 26 studenten. Tevens werden 13 motivatiebrieven geanalyseerd en gebruikt als leidraad bij een focusgroep gesprek met 13 studenten. Het debat en focusgroep gesprek zijn opgenomen en geanalyseerd. De belangrijkste motieven en verwachtingen van studenten worden hierna toegelicht.

Resultaten

Het belangrijkste motief om deel te nemen aan het traject was het certificaat van Excellentie, met als genoemde reden een verhoogde baankans, doorstroom naar het hbo-v en het bewijs dat er over doorzettingsvermogen wordt beschikt. Tevens werden als motieven de uitdaging van het traject, verdieping in de beroepspraktijk en het gevoel van trots genoemd. Van de BPV-docenten wordt vooral duidelijkheid verwacht, goede feedback en empathie. Daarnaast verwacht de student ruimte om eigen keuzes te kunnen maken en adequate reacties op e-mail en WhatsApp. De docent moet in staat zijn de begeleiders in de praktijk te informeren en haalbare resultaten te formuleren. Een stagebezoek uiterlijk halverwege de stage is gewenst. Tot slot werd het gezamenlijk vieren van behaalde resultaten genoemd. Een positief effect op de motivatie tijdens BPV is de waardering die een student ervaart van zijn begeleiders op het excellent willen zijn.

Discussie en conclusie

Het belangrijkste motief voor het volgen van een excellentietraject – het behalen van het Excellentiecertificaat en daarmee het vergroten van baankansen en betere doorstroom naar het hbo-v – is in overeenstemming met resultaten van eerder onderzoek (Wolfensberger, M., 2011). De mbo-v Excellentiestudenten beschikken over een motivatie die zowel intrinsiek als extrinsiek is. Dat is noodzakelijk om te kunnen omgaan met de hindernissen en valkuilen die zij tegenkomen in het excellentietraject. Motivatie omvat ook de verwachting van de student dat de opgedane ervaringen en prestaties ingezet kunnen worden in de beroepsspecifieke toekomst. De mbo-v Excellentiestudenten verwachten goede feedback en ruimte van de BPV-docent om eigen keuzes te maken. Dat komt overeen met de literatuur waar wordt gesproken over een zelfregulatie bevorderende benadering (Kazemier, Offringa en Wolfensberger, 2014). Interventies zoals het geven van tijdige en goede feedback van de BPV-docent is essentieel en kan nader onderzocht worden. Beleid met betrekking tot internationalisering van de BPV in de mbo-v kan breder getrokken worden door te kijken naar de behoeftes van de studenten. De conclusie van dit onderzoek is dat het certificaat het belangrijkste motief is om te kiezen voor het Excellentietraject. Van de begeleiding wordt onder andere duidelijkheid, goede feedback, ruimte voor eigen keuzes en empathie verwacht.

Referenties

- Kazemier, E & Offringa, J & Wolfensberger, M. (2014). Motivatie, leerstrategieën en voorkeur voor doceerbenadering van honours studenten in het hbo. Tijdschrift voor Hoger Onderwijs. Uitgever Boom Lemma.
- Wolfensberger, M. (2011). Excelleren in Hoger onderwijs en samenleving, Onderzoek van Onderwijs.

Niet meeliften
maar iedereen in
de lift

*‘Gewoon, omdat
het kan’*

Hans Werker

Interview

Waar de één een vastomlijnd excellentietraject ontwikkelt met een heldere kop en staart, wil de ander excellentie integreren binnen het onderwijs en beschikbaar maken voor de hele opleiding. Hans Werker wil het liefst dat iedereen binnen de opleiding kan deelnemen aan excellentie: 'In plaats van een samengestelde groep, is het doel voor volgend jaar om homogene groepen te krijgen: studenten bij elkaar die ongeveer dezelfde manier van werken hebben en ongeveer hetzelfde niveau hebben.'

Dat zal je toch iets verder uit moeten leggen.

Het is wel een excellentieprogramma, maar dan wel eentje die je binnen de hele opleiding in kunt zetten. Ik zie in alle studenten een talent. Niet iedereen heeft hetzelfde talent, maar elke student heeft een talent. Ik richt me met mijn traject op studenten van niveau drie. Hierin speelt talentherkenning een grote rol: wat zijn je sterke kanten, waar blink je in uit en waar kun je wat mee? Het doel is dat ze op hun cv kunnen zetten waar ze heel veel verstand van hebben, zoals robotisering, programmeren of drones.

En waar komen die homogene groepen dan bij om de hoek kijken?

Iedereen is ergens goed in, daar ben ik van overtuigd. Het is aan ons als docenten de taak om te ontdekken wat die talenten zijn. Van elkaar leren trekt hierbij een rode draad door mijn onderwijsvisie. Concreet betekent dit dat studenten dankzij het excellentietraject een brede kijk op de wereld ontwikkelen. Studenten zijn door het samenwerken ook maatschappelijk bezig. Het is een team, ze zijn afhankelijk van elkaar en versterken elkaar waar mogelijk. Ze worden een beter mens die beter kan bemiddelen binnen hun toekomstige werkveld. Een wereldburger die goed past binnen de maatschappij, dat is het idee. ICT is een heel sociaal beroep geworden. Het beeld van de ICT'er als sociaal gestoord type dat achter zijn computer wegkruipt, dat is niet meer van deze tijd. Dat sociale zit ook in het programma. Communicatief moeten ICT'ers sterk zijn, ze moeten zich staande weten te houden binnen het werkveld op een sociale manier.

Hoe stel je zulke groepen samen?

Praten. Heel veel praten. Als je veel met de studenten praat en echt het inhoudelijke gesprek met hen aangaat, kun je lijntjes leggen. Wanneer je weet wat studenten bezighoudt en waar ze graag mee bezig zijn, dan kun je daar zoveel informatie uit halen.

Je kunt studenten met dezelfde bezigheden als groep samen laten werken, waarbij ze elkaar aanvullen en elkaar versterken. Maar je kunt ook een zwakkere student koppelen aan een wat sterkere student. Dan kan de zwakkere student zich optrekken aan de sterkere student en kan de sterkere student zijn kennis, motivatie en enthousiasme delen. En ze kunnen van elkaar leren. Want ook die zwakkere student heeft talenten, waar de sterkere student weer wat aan kan hebben.

Er wordt nogal wat van de studenten verwacht!

Ja, als student moet je wel echt willen. Studenten kunnen een soort specialisatie doen in het doorlopende jaar. Daar moet je als student wel volledig voor gaan, want het kost natuurlijk wel extra tijd. Maar het vraagt ook zeker een hele andere aanpak van docenten. Docenten moeten ook veel leren. Wij zijn als docenten klassikaal opgegroeid. Het is misschien nog wel moeilijker voor docenten om anders les te geven, dan voor studenten om anders les te krijgen. Het is aan de docenten nu de taak om meer te gaan coachen. Dat is toch wel anders dan ze gewend zijn, maar dat is wel nodig. Excellente studenten hebben excellente docenten nodig. Daar moet een vertaalslag gemaakt worden bij alle docenten.

Welke rol speelt de leergang 'A Teacher's Road to Excellence' hierin?

Dankzij de leergang ben ik hier wel meer over gaan nadenken. We worden ook een beetje met de neus op de feiten gedrukt: er zijn overal verborgen talenten. Je hoeft niet per se heel goed te zijn om excellent te zijn.

Abstract

Niet meeliften maar iedereen in de lift

Introductie

Tijdens de les gebruikersondersteuning hebben studenten aangegeven dat het vak in hun opinie te theoretisch was. Ook gaven ze aan dat ze liever in eigen tempo zouden willen werken. Naar aanleiding van deze feedback, hebben de docenten de werkvorm Scrummen (Agilescrumgroup) toegepast. Scrum is gekozen als werkvorm voor dit vak omdat studenten met deze aanpak zelfstandig in een groep kunnen werken, waarbij ze een grote mate van verantwoordelijkheid krijgen over hun vorderingen en resultaten. Scrum wordt vaak gebruikt om zelfstandig en projectmatig werken te stimuleren. (Group, A.S. 2018) Daarnaast wordt het creëren van community bevorderd, wat belangrijk is voor effectief onderwijs (Kingma, et al., 2016). Het scrummen zou daarom een passend werkvorm kunnen zijn voor excellentieprogramma's. In dit onderzoek worden de effecten van deze aanpassing geëvalueerd.

Methode

De studenten werken in zelf gekozen groepen van vier. De groepsleider stuurt zijn medestudenten aan en legt één keer in de twee weken verantwoording af aan de docent. Er wordt een planning gemaakt op de website Trello (*Trelloboard*), en het gemaakte werk wordt hier geüploaded. De docent geeft soms aan de hele klas of alleen aan een groep een workshop. De mate van ondersteuning is erg vraaggestuurd. De docent staat open voor de gedachten, gedrag en emoties van de student. Om deze lesmethode te kunnen evalueren, zijn er observaties gedaan tijdens de lessen en is een viertal studenten geïnterviewd over hun eigen rol en die van de groepsleden tijdens het project.

Resultaten

Het meest opvallend was dat alle groepen de meest 'saai' stof en opdrachten' binnen zes weken hadden voltooid. Dit in tegenstelling tot vorige jaren, waar aan het eind van de drie perioden van tien weken, nog steeds niet alles binnen was. De studenten gaven aan liever langere tijd aaneen te willen werken. Ze start sneller op en hebben ook meer plezier in de lessen. Er was zelfs nog tijd om aan twee groepen extra opdrachten te geven. Deze groepen had behoefte aan extra informatie over implementaties. Volgens de bevroegde studenten is deze manier van lesgeven een verrijking en ook prima toepasbaar in het eerste jaar van niveau 3 en 4.

Ervaringen van de twee docenten.

De docenten merkten dat studenten gemotiveerd waren en elke les al snel begonnen met het organiseren van de opdrachten. Het inleveren van de opdrachten in Trello en het nakijken van het gemaakte werk met opmerkingen werkte effectief. Tussendoor waren er mogelijkheden om veel korte workshops te geven. Met ondersteuning van de presentaties en verslagen, waren gemiste workshops door de studenten achteraf weer makkelijk te raadplegen. De groepsdynamiek en kwaliteit van het geleverde werk was hoog.

Conclusie

Scrum lijkt een ideale methode om de studenten een project te laten uitvoeren. De studenten leren niet alleen van de docent maar ook van elkaar. Vooral de communityvorming, is een belangrijk punt. De docent hoeft niet zo vaak meer naar controlerende maatregelen grijpen maar kan juist een autonoom ondersteunend klimaat scheppen waarin de studenten floreren (Bax, S. van). Deze manier van lesgeven kan vaker worden ingezet. Ook voor excellentielessen waarin de studenten meer centraal staan en waar de docent juist een coachende rol krijgt, lijkt de methode prima geschikt.

Bibliografie

- AgileScrumgroup**, <https://agilescrumgroup.nl>, *De autonomie-ondersteunende doceerstijl in excellentieprogramma's: de invloed van mindset, motivatie en druk vanuit de sociale werkomgeving*. Tijdschrift voor Hoger Onderwijs
- Kingma T., Kamans, E., Heijne-Penninga, M., & Wolfensberger, M. V. C.** 2016, Blog Lectoraat Excellentie in Hoger Onderwijs en Samenleven, pp.34(1), 5-22.
- Docplayer**, *Docplayer*, 2016, <http://docplayer.nl/19351302-Scrum-school-technasium-noord-2016.html>
- Group Agile Scrum**, Scrummaster taken, *Agile scrum Group*, 20 april 2018, <https://agilescrumgroup.nl>
- Leerkracht**, Scrum in het onderwijs - kan dat?, 2018, [https://stichting-leerkracht.nl/agile-onderwijs/Pedagogische sensitiviteit stimuleert autonome motivatie](https://stichting-leerkracht.nl/agile-onderwijs/Pedagogische_sensitiviteit_stimuleert_autonome_motivat)
- Bax Sergo van Lieshout en Anouke**, 2014, *Onderwijs Innovatie*, p.38
- Plannen Een website waar een groep een project kan**, <https://trello.com/>
- Randen Hendrik Jan van**, Aan de slag met Scrum, Amsterdam, Boom, 2015, p.125
- Reehorst Ellen**, Scrum in het onderwijs, *sadh.nl*, <https://sadh.nl/2015/04/13/aflivering-20-over-scrum-in-het-onderwijs-met-ellen-reehorst/>
- Rook K.**, Leraren ontwikkelfonds, *Onderwijs Coöperatie*, 2018, <https://lerarenontwikkefonds.onderwijSCOOPERATIE.nl/leerlingen-kunnen-niet-plannen-en-bij-samenwerken-lift-er-altijd-iemand-mee/>
- Trello board**, <https://trello.com/>

Is verdiepen een
weg naar boven?

Harold Tammeling

Interview

Excellentie zit hem volgens Harold Tammeling niet in hoge cijfers halen en de beste zijn in iets. De docent vindt eigenlijk dat alle studenten excellent zijn: 'Iedereen is op zijn eigen manier excellent, alleen we moeten de prik durven geven, als opleiding, om ze daar bewust van te maken.'

En hoe doe jij dat als docent, die prik geven, om studenten bewust te maken van hun talenten?

In mijn begeleiding van studenten probeer ik ze altijd zo optimaal mogelijk in de positie te krijgen, dat ze ontdekken waarin ze uitblinken. Ik vind mijn rol als coach daarin ook veel belangrijker, dan mijn rol als docent. Dat is ook de reden waarom ik in het onderwijs zit, omdat ik als coach mijn ervaringen, die ik zelf heb meegekregen, kan gebruiken om een ander sterker te maken. En als ik als docent voor de klas sta, sta ik les te geven in een vak. En dat moet ik wel doen, dat is ook onderdeel van wie ik ben. Maar ik ben vanaf dag één eigenlijk veel meer een menscoach op school, dan een docent die scheikunde staat te geven. Dat doe ik wel, maar dat is niet mijn prioriteit. Leren kan een student van inhoud, maar dat kan een student zelf wel op ieder moment van de dag. Daar help ik bij, door op school ook te leren en hen ook te leren om te leren.

De coachende docent lijkt echt een trend te zijn binnen het onderwijs.

Wat wordt er in jouw optiek verwacht van een docent als coach?

In het excellentietraject verwacht ik dat coaches of docenten zich kunnen spiegelen aan, en verplaatsen in, de student. Dat betekent ook dat je met de studenten in gesprek moet, om te achterhalen wat zijn of haar beweegredenen zijn. Er zit namelijk altijd een verhaal achter iets. En je moet ze wel de kans geven om hun verhaal te doen. Als docent en student elkaar begrijpen, dan gebeurt er wat. En een excellentiecoach moet dat in mijn optiek al helemaal kunnen. Die moet het echt tot in zijn tenen hebben. Die moet inzien dat hij er is om die student uit te dagen, en hem of haar de ruimte te geven om fouten te mogen maken. Dan kan de student ook ervaren wat succes is.

Ruimte geven om fouten te maken? Dat lijkt me best lastig als docent of coach.

Ja, dat vergt wel een andere aanpak. Voor ons excellentieprogramma hebben we een groep van elf studenten, drie jongens en acht meiden. Zij zetten een

programma op, waarmee ze op studiereis gaan naar Berlijn, waar ze op bezoek gaan bij potentiële stagebedrijven. Deze groep maakt fouten met elkaar en dat laten we misschien ook wel een beetje gebeuren. Daarna hoopten we dat ze het oppakten, zonder ons. Wij hadden natuurlijk ook de lead kunnen nemen. Maar dan hadden we niet zo'n mooie uitkomst gehad met deze groep.

Wat draagt zo'n excellentietraject volgens jou bij aan de toekomst van de student?

Een excellentieprogramma, in welke vorm of maat dan ook, draagt er aan bij dat studenten sneller stappen gaan zetten in de toekomst. Dat zij ervaringen opdoen, waardoor zij in het bedrijfsleven of een vervolgstudie, meer lef hebben om dingen te doen en dat ze zichzelf beter kennen om meer te bereiken. En dat ze sneller gaan, dan studenten die het excellentietraject niet volgen.

Excellentie neemt in jouw ogen een belangrijke rol in binnen het onderwijs. Wat is volgens jou de toegevoegde waarde daarvan?

Het gaat om motivatie. Het gaat erom dat wij als docenten studenten de kans geven in hun motivatie sterker worden in wat ze echt willen doen. Dat ze beseffen dat ze dat zelf doen. En als je dat mee kunt geven, dat vind ik echt heel belangrijk. En de studenten die nu bezig zijn met het excellentietraject, hebben allemaal wel iets waardoor ze niet zo sterk zijn. En dat hebben ze ons ook uitgelegd. Iedereen heeft wel wat. Wij geven ze de kans om daar nu ook echt aan te werken en beter te worden. Als je kijkt naar hoe ik met studenten omga, is dat ik ze allemaal als mens zie, en dat ik ze als mens dingen wil meegeven. Iedereen is weer anders. In mijn visie moet je proberen dat ook in je lessen terug te brengen. Mijn visie is dus ook dat er in de ontwikkeling van iemand contact is tussen degene die les geeft en de student. Maar daarbij moet je ze ook de ruimte geven om hun eigen keuzes en fouten te maken. En dat vind ik juist in die pedagogiek zo belangrijk. Dat je ze de kans geeft en ze helpt als het niet gaat om bepaalde stappen te zetten. En dit is ook wat ik in mijn dagelijks werk als docent doe: zelfvertrouwen aan studenten geven. Dat is het enige waar ik mee bezig ben, zelfvertrouwen geven. Natuurlijk moet je ze les geven en toetsen afnemen. Maar het gaat er altijd om dat ze zelf bewust worden van, en vertrouwen krijgen in, wat ze doen. En dat kun je bij zo'n excellentietraject ook doen, maar daar geef ik ze ook mee dat ze kunnen experimenteren met dingen, met hun ontwikkeling. Mooi hè?

Abstract

Is verdiepen een weg naar boven?

Inleiding

In het mbo en het hbo zijn trajecten rond Excellentie onderwijs steeds meer zichtbaar (Mulder en Blink, 2018). Terwijl samenwerking een belangrijk onderdeel is binnen de meeste excellentie programma's, zijn er weinig excellentie samenwerkingsprojecten te vinden tussen het mbo en het hbo. Onderzocht is of de Hanzehogeschool, het Hanze Honours College (HHC), en de hbo partnerschool (ILST), behoefte hebben aan een samenwerking met het excellentieprogramma van Noorderpoort. Ook is onderzocht welke voordelen deze samenwerking kan hebben voor studenten en scholen.

Methode

Het onderzoek verdiept zich in drie trajecten:

1. Hoe is het Honourstraject voor de hbo'er opgezet, en welke raakvlakken zitten er in dit traject, gelijk aan het mbo traject? Hiervoor zijn interviews afgenomen met medewerkers van het Honourscollege Hanzehogeschool;
2. Welke specifieke projecten biedt het HHC aan, hoe het dit opzet, en of er ruimte voor samenwerking;
3. Hebben docenten/onderzoekers hbo ILST projecten? Biedt de combinatie van mbo en hbo studenten een verhoging aan de opbrengst van een onderzoeksproject, volgens deze docenten?

De opbrengst van de gesprekken is geëvalueerd en er is een plan van aanpak opgesteld op basis van de gesprekken.

Resultaten

Het onderzoek levert op alle vlakken een positief beeld op. Het enthousiasme voor Honours en excellentie trajecten, en de combinatie hiervan wordt door alle drie de partijen als gewenst ervaren. De geïnterviewden herkennen dat een multidisciplinair onderzoeksteam, van mbo en hbo studenten, uit verschillende vakrichtingen, een onderzoeksvraag veel taak omvattender kan aanpakken.

Het patroon van denkers (universitair), aansturenden (hbo'ers) en doeners (mbo'ers) toepassen in excellentieprogramma's wordt omarmd.

Per onderdeel:

1. Het Honoursprogramma van het van ILST kan goed gespiegeld worden naar het mbo (Noorderpoort), met enkele aanpassingen. Hierdoor ontstaan programma-onderdelen die mbo en hbo gezamenlijk kunnen uitvoeren. Dit kan studierichting afhankelijk zijn. Binnen ILST en mbo lab liggen er kansen te wachten.
2. Er zijn overstijgende projecten, waaraan ook mbo'ers kunnen deelnemen. Dat gebeurt nu al deels, maar wordt niet als excellentietraject binnen het mbo gezien. In vervolg afspraken zullen de eerste samenwerkingsprojecten vorm worden gegeven.
3. Binnen ILST is er een directe behoefte aan samenwerking. Een concreet voorbeeld is genoemd, dit voorbeeld wordt na de zomer uitgediept. Hbo en mbo zitten reeds aan tafel en dit levert perspectief voor een vervolg.

Discussie en conclusie

Er kan worden vastgesteld dat er enthousiasme is en dat er kansen zijn om projecten binnen een excellentie programma op te zetten, waarin een projectmatige vorm, mbo en hbo kunnen samenwerken. Er kunnen multidisciplinaire projecten ontwikkeld worden of vakgerichte projecten. Voordeel voor scholen is, dat het de student in de keten van mbo-hbo kan laten werken, iets wat in de beroepspraktijk normaal is. Voordelen voor mbo-studenten zijn: meedraaien op een hoger denkniveau (academische competenties), en hierbij wordt de vrijheid en de community (Wolfsberger 2012) gestimuleerd. Voor de hbo student is vooral de community de kant waar de student voordeel uit kan halen. Het werken in een groep met verschillende opleidingsniveaus zorgt voor een andere sturing dan wanneer je met gelijkwaardig opgeleide studenten werkt. Concreet wordt hier na de zomer een stap in gezet, eerst op één aandachtsgebied, maar met doel om meerdere projecten op te zetten waaraan multidisciplinaire teams van mbo en hbo studenten gaan samenwerken. Iedere school moet zijn eigen positie hierin nog vaststellen.

Referenties

Mulder, A en Blink, S (2018) *Word gewoon excellent*. Denkhulp voor excellentie in het mbo. Amsterdam: De Argumentenfabriek.

Wolfsberger, M. (2012). *Teaching for excellence*. Honors pedagogies revealed. Munster: Waxmann

Alles wat aandacht krijgt groeit: De kunst van coaching en begeleiding van excellentie studenten

Joanna
Siemianowska-
Knol

Interview

Excellentie is volgens Joanna Siemianowska – Knol iets van alle Noorderpoorters. ‘Mijn droom is om een interdisciplinair traject op te zetten met verschillende opleidingen. Dat zou fantastisch zijn.’

Een samenwerking tussen meerdere opleidingen. Is daar wel draagvlak voor, denk je?

Ja, ik denk het wel. Ik denk dat docenten wel de drang hebben om zo’n programma op te zetten. En om ook het voortouw te nemen om dat op te zetten. Zeker ook wat internationalisering betreft, dat zie ik wel veel meer bewegen binnen Noorderpoort. Dus ik zie dat wel in de toekomst groeien en dat zou ik ook wel graag willen. En ik merk het nu ook bij de leergang. Hier leer ik ook collega’s van andere opleidingen kennen, zoals van zorg en ICT. Ik zou echt graag meer samenwerking willen zien tussen de opleidingen van Noorderpoort. Dat je van elkaar kunt leren, en van elkaars kwaliteiten gebruik kunt maken. Dat zou fantastisch zijn. Dat we dan programma’s hebben die niet per se gebonden zijn aan een school of aan een opleiding, maar dat we echt van elkaars kwaliteiten gebruik kunnen maken.

En wat voegt zo’n samenwerkingsverband toe aan excellentie?

Excellentie is voor studenten die meer willen, die extra gemotiveerd zijn, die extra uitdaging willen. Persoonlijke motivatie is daarbij heel erg belangrijk. En ik zie het wel voor me dat excellente studenten een community bouwen, waar ze dan ook als groep iets doen. Samenwerking kan dus ook zeker binnen excellentie een rol spelen en het kan heel waardevol zijn. Ieder heeft zijn eigen expertise en zijn eigen inbreng. Daarmee kunnen ze elkaar versterken. Een groepje studenten dat iets extra’s wil. Dat zij hun talenten en kwaliteiten kunnen inzetten en dat ze kunnen groeien. En dat ze niet terugvallen in een zesjes-cultuur.

In Nederland, en dan zeker in Groningen, geldt toch een beetje het credo van ‘doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg’. Wil je met jouw programma een tegengeluid laten horen?

Misschien wel. Ik kom oorspronkelijk uit Polen en toen ik naar Nederland kwam, moest ik daar echt aan wennen. Waar ik vandaan kom, betekent goed eigenlijk niet zo heel goed, dat is dan middelmatig. Maar voor de Groningers, is goed gewoon goed. En dat heeft ook iets te maken met de bescheidenheid van mensen. Maar van mij mogen studenten inderdaad even shinen! Waarom niet?

Heeft excellentie in jouw ogen dan ook toegevoegde waarde voor de ontwikkeling van de studenten?

Ja, absoluut. Ze doen extra ervaring op, ze bouwen aan hun netwerk. Ze krijgen andere inzichten, in de toekomst, of in de toekomstige baan of studie. Wat ik ook merk, is dat we studenten hebben die afgestroomd zijn van havo, en nu op het mbo zitten. Dat gaat ze heel makkelijk af, maar daardoor presteren ze minder goed. Ze zijn minder gemotiveerd, en daardoor zakken ze juist weg. Juist voor onder andere die studenten zou een excellentieprogramma een goede toevoeging betekenen. Maar zoals ik het zie, is motivatie wel de belangrijkste factor. Het gaat dus niet alleen om de cijfers, maar wat wil je zelf, wat wil je bereiken? Ik ben nog niet klaar met zo'n excellentieprogramma. Maar zoals ik het zie, bouw ik een kapstok, en brengen de studenten in wat ze zelf willen, heel concreet. Wat voor talenten en kwaliteiten willen ze inbrengen? Waar willen ze zich in ontwikkelen? Daar gaat het dan ook om: dat ze iets extra's kunnen doen en op een andere manier uitgedaagd kunnen worden.

Wat houdt jouw onderzoek in het kader van 'A Teacher's Road to Excellence' precies in?

Ik doe onderzoek naar het belang van coaching en begeleiding van de studenten. En dat ik doe dat Noorderpoortbreed. Ik ben benieuwd naar de eigenschappen van een goede excellentie-docent. Ik richt me op de docent/coach, maar dan wel door de ogen van de student. De coachende rol van de docent, is eerst de begeleiding. Dus eerst het traject bespreken met de student. En verder is de coach altijd op de tweede plaats en gaat het om de student. De student staat aan de voorkant, neemt het initiatief en laat zien wat hij of zij kan. En als het minder goed gaat, of als ze vragen hebben, dan kan de coach inspringen. Dus meer een begeleidende rol dan een leidende rol. Zo zie ik dat eigenlijk.

Zou je dat ook veel meer in het onderwijs terug willen zien? Die begeleidende rol van docenten?

Ja, dat is wel een van de dingen die ik ook in het reguliere onderwijs veel meer terug zou willen zien. Dat docent en student meer op gelijke voet staan met elkaar. En ook dat zij meer verantwoordelijkheidsgevoel geven aan de studenten. Als je in zo'n coachende rol staat, bereik je hetzelfde of meer dan als je de leider bent. In excellentie-onderwijs is dat ook wat we er van verwachten. Dat studenten weten dat het van hun is, dat ze weten waarvoor ze het doen, en dat ze het ook voor zichzelf doen.

Abstract

Alles wat aandacht krijgt groeit: de kunst van coaching en begeleiding van excellentie studenten

Inleiding

Mbo studenten die deelnemen aan een excellentietraject zijn zeer gemotiveerd, nieuwsgierig, op zoek naar iets extra's (Vermeulen & Vierling, 2017). Het is een bijzondere groep studenten die speciale vorm van begeleiding nodig heeft om tot uitstekende prestaties te komen. Het doel van dit onderzoek is inzicht krijgen in wat mbo studenten belangrijk vinden, wat ze nodig hebben en wat ze van de docenten, begeleiders en coaches verwachten tijdens een excellentietraject.

Methode

Een online enquête (aangepaste versie van Wolfensberger, 2012) is ingevuld door twaalf studenten van verschillende excellentie programma's binnen Noorderpoort. De uitkomsten zijn geanalyseerd en de opvallende punten over coaching en begeleiding zijn verder besproken in diepte-interviews met drie studenten.

Resultaten

De stellingen die de hoogste score hebben gekregen zijn onderverdeeld in vier categorieën.

1. Bevlogen gemeenschap creëren

- Mijn excellentie docent geeft mij opbouwende feedback.
- De docent weet een ondersteunende sfeer te creëren.
- De docent nodigt mij uit om actief mee te doen en waardeert mijn eigen inbreng.
- Docent inspireert mij en stimuleert mijn persoonlijke ontwikkelingskeuzes.
- Docent voelt zich betrokken bij excellentie community.

2. Academische competentie bevorderen

- De docent legt verbinding tussen verschillende onderwerpen en vakgebieden.
- De docent stimuleer mij om kennis toe te passen in praktijk.
- De docent bevordert zelfstandig en kritisch denkvermogen.
- De docent bevordert mijn inhoudelijke diepgang en geeft uitdagende opdrachten.

3. Gebonden vrijheid bieden

- De docent geeft mij vrijheid om eigen inhoudelijke keuzes te maken en om eigen keuzes in aanpak te maken.
- De docent geeft mij vertrouwen en stimuleert mij om verantwoordelijkheid te nemen over mijn ontwikkeling.
- De docent daagt mij uit.
- De docent heeft lol met de studenten.

4. De lerende docent

- De docent werkt aan zijn kwaliteiten als excellentiedocent.
- De docent heeft een onderzoekende houding.
- De docent benut ideeën en feedback van de leerlingen.

Daarnaast hebben de studenten de belangrijkste kwaliteiten van een excellentiedocent genoemd: luisterend oor, motiverend, enthousiast, open houding, betrokken, inspirerend, geeft advies en feedback.

Discussie en conclusie

Uit de resultaten van het onderzoek komt duidelijk naar voren wat de studenten verwachten en belangrijk vinden in het kader van coaching en begeleiding. De docent speelt een belangrijke rol in de reis van de studenten richting excellentie. Gebonden vrijheid bieden, verantwoordelijkheid en feedback geven en persoonlijke ontwikkeling stimuleren zijn elementen die studenten duidelijk aangeven als belangrijk voor excellentiedocenten. Het is een bevestiging dat de studenten waarde aan de basis pedagogische driehoek hechten: autonomie, competentie en verbondenheid (Stevens, 2004). Studenten willen heel duidelijk de regie en eigenaarschap nemen over hun excellentietraject. Wel verwachten ze van de docenten een waarderende aanpak: een positieve, constructieve en onderzoekende manier van kijken naar de studenten en hun ontwikkelingspotentieel (van Buurt, Teeuwisse, Timmermans, 2017).

De resultaten vormen een overzichtelijke toolbox voor de excellentiedocenten vol praktische tips en aanwijzingen. Het is een uitgangspunt voor een reflectie over eigen handelen en het opbouwen van een pedagogische relatie. Feedback geven, studenten als partners zien, vrijheid, structuur en ondersteuning bieden zijn de sleutels tot succes.

Referenties

- Vermeulen, M. en Vrieling, E. (2017). *21^e-eeuwse vaardigheden: achtergronden en onderwijsimplicaties in zeventien vragen en antwoorden*. Open Universiteit, Heerlen, https://www.poraad.nl/system/files/rapport_ou_wereldkidz.pdf
- Wolfensberger, M. (2012). *Teaching for excellence*. Honors pedagogies revealed. Munster: Waxmann
- Stevens, L. (2004). *Zin in school*. Amersfoort: CPS
- Buurt van, A, Teeuwisse, E., Timmermans, N. (2017) *Waarderend leren in het voorgezet onderwijs*. Pica

Laat ze glanzen die
Euroborg Sterren!

Josefien
Hilhorst-Laseur

Interview

Docente Josefien Hilhorst – Laseur vindt het belangrijk dat er een excellentieprogramma komt voor studenten die meer uit hun opleiding willen halen. ‘We willen een groep creëren, waar de studenten met elkaar samenwerken aan excellentieprojecten. Een groep waar het geen schande is om iets extra’s uit je opleiding te willen halen en waar je trots mag zijn om met je hoofd boven het maaiveld uit te steken.’

Waarom vind je dat eigenlijk zo belangrijk?

Het heeft alles te maken met excellentie, want dat betekent excellentie ook voor mij. Je mag er trots op zijn dat je extra capaciteiten hebt en iets meer wilt doen. Dat je laat zien wie je bent en dat je jezelf nog boven je opleiding verder ontwikkelt. Het kan op elk niveau, dat maakt niet uit. Het heeft voornamelijk te maken met motivatie. Op elk niveau heb je wel studenten zitten die voorop lopen, die de lesstof al af hebben, die alle toetsen halen en die helemaal bij zijn. Juist voor die gemotiveerde studenten die verder willen, die meer willen en kunnen, daar is ons excellentieprogramma voor bedoeld.

Wat houdt dat excellentieprogramma dan precies in?

We willen graag een strippenkaart voor de studenten, waarbij ze op drie terreinen sterren kunnen verdienen. Die sterren verdienen ze met extra (leer)activiteiten die ze naast hun studie ondernemen. Denk hierbij aan een BHV-opleiding of een EHBO-cursus. Op drie verschillende vlakken moet de student aantonen dat hij excelleert. Op het maatschappelijke vlak, op het ambachtelijke vlak en op het gebied van verdieping en/of verbreding. Het moet echt een compleet plaatje worden. Bij tien sterren heeft de student zijn of haar strippenkaart vol en verdient de student een certificaat van excellentie. Het gemeenschapsgevoel en de verbinding die de studenten met elkaar aangaan, spelen hierbij een grote rol.

Dus bakkersstudenten gaan samenwerken met studenten uit de bediening en de keuken?

Ja, dat is precies de bedoeling. Binnen het excellentieprogramma wordt ruimte geboden om veel met elkaar samen te werken. Ik geloof er heel erg in dat je in de verbinding met elkaar kunt leren en kunt gaan ontdekken. Dat studenten uiteindelijk zichzelf kunnen overstijgen. Juist doordat je dingen samendoet, kun je elkaar enthousiasmeren en inspireren. De verbinding aangaan is daarbij belangrijk. Je moet wel een sociale kant van je persoonlijkheid laten zien. Daar kan ook weer heel veel uit voort komen. Samen kun je tot hele mooie dingen komen. Je mag ook trots zijn wanneer je ambitieus bent. Daar hoeft je jezelf niet voor te schamen. Een zes hoeft niet goed genoeg te zijn, je mag voor een acht of een negen gaan.

Wat voegt dit programma volgens jou toe aan het onderwijs?

We bieden naast het reguliere programma (gebonden) vrijheid aan de studenten. We geven de kaders aan waarbinnen zij zich kunnen verdiepen en excelleren en waarbinnen zij kunnen laten zien wie ze zijn en wat ze in huis hebben en waarin zij zichzelf kunnen ontwikkelen. Het zit hem ook in het aanwakkeren van talenten. Daarvoor moet je wel gemotiveerd zijn. Dat wanneer studenten gestimuleerd worden, zij meer kennis kunnen vergaren dan strikt noodzakelijk. Het daagt gemotiveerde studenten uit om een stap extra te zetten, om meer te doen en meer te willen.

Hierin spelen de vakwedstrijden van Skills Heroes ook een rol, toch?

Ja, deels wel. Skills staat natuurlijk open voor alle studenten. Het excellentieprogramma niet. Dat is bedoeld voor studenten die écht gemotiveerd zijn. Maar onze studenten doen sowieso vaak mee aan vakwedstrijden en meer dan eens vallen ze in de prijzen. Als een van mijn studenten op het podium staat, dan kick ik daar ook wel op. Dat vind ik zo mooi. Ook dat het dan iemand van Noorderpoort is, dat Noorderpoort daar staat. Dan ben ik zo trots. Zo'n nieuw excellentieprogramma kan daar ook aan bijdragen. Dat is ook wel de kern van mijn betoog, dat je studenten de kans geeft om het beste uit zichzelf te halen. En voor de één stopt dat binnen de reguliere opleiding die haalt zijn diploma op niveau 2 en die staat te shinen bij de uitreiking. Een andere student haalt het beste uit zichzelf door er nog een plusje bij te doen, omdat hij meer uit zijn opleiding wil halen. En dan moet ik ook altijd denken aan een uitspraak uit het programma De Luizenmoeder: laat ze glanzen. Dat is wat excellentie doet, daar gaat het uiteindelijk om.

Abstract

Laat ze glanzen die Euroborg Sterren!

Inleiding

Met behulp van de Leergang 'A Teacher's Road to Excellence' en literatuuronderzoek is een overkoepelend excellentieprogramma ontwikkeld voor alle opleidingen binnen het team Horeca en Bakkerij. Doel van het programma is het uitdagen van studenten die meer kunnen en willen dan wat het reguliere programma biedt. Bij het ontwikkelen van dit excellentieprogramma is uitgegaan van de visie van Wolfensberger (2012) op excellentie. De drie elementen; creëren van een (leer)gemeenschap, versterken van academische competenties en het bieden van (begrensd) vrijheid, zijn verwerkt in een zogenaamd sterrenprogramma. De studenten gaan aan de slag om tien sterren te verzamelen. De sterren worden verdiend met extra opleidingen en activiteiten naast het reguliere programma. De studenten maken zelf keuzes hoe ze tot hun sterren komen, binnen bepaalde voorwaarden. Zo moet er uit elke categorie (ambachtelijk, organisatie en maatschappelijk) minimaal één keuze gemaakt worden. Ook moet minimaal één ster samen met een medestudent verdiend worden. Bij het ontwikkelen van innovaties in het onderwijs is het belangrijk om zowel docenten als ook studenten te betrekken. Met behulp van deze betrokkenen kan beoordeeld worden of de ontwikkelde innovatie aan de behoeftes van zowel docenten als studenten voldoet. Daarom is de volgende onderzoeksvraag geformuleerd: "Wat vinden de docenten en de huidige studenten van het excellentieplan zoals het er nu ligt?"

Methode

Om de mening en visie van de excellentiestudenten en de docenten te onderzoeken is gekozen voor focusgroep-gesprekken. Deze methode wordt gebruikt voor kwalitatief onderzoek waarin het onderwerp duidelijk en nauwkeurig is omschreven. De nadruk ligt op een interactieve discussie tussen de deelnemers en het vastleggen daarvan (Methode en technieken van onderzoek, 2011). Voorbeelden van vragen die besproken werden zijn: wat vinden jullie van het plan? Is het uitdagend? Wat zou voor studenten een reden zijn om mee te doen? Hoe zou je volgens jullie de sterren moeten verdelen over de verschillende onderdelen? Het

gaat bij een focusgroepgesprek om de mening van de deelnemers. Er is geen goed of fout, ieders individuele visie doet er toe. De interviews zijn geanalyseerd om een antwoord te krijgen op de onderzoeksvraag.

Resultaten

De sterren als metafoor wordt door iedereen als positief gewaardeerd. Binnen de horeca staan sterren voor hogere kwaliteit, boven het gemiddelde uitsteken en dat is precies zoals de deelnemers de excellentiestudenten zien. Docenten waren zeer positief over het programma. Zij kwamen aanvullend met een aantal goede suggesties. Zo zal de begeleiding van de studenten in het programma de verantwoordelijkheid van de excellentiecommissie worden; een commissie van twee (excellentie)docenten die de bijeenkomsten organiseren, de studenten toelaten en begeleiden in hun excellentietraject. De deelnemers gaven aan dat het aantal verdiende sterren op basis van besteedde tijd, impact en het geleerde in een uitgevoerde opdracht bepaald zou moeten worden. Ook zou de excellentiestudent zelf projecten kunnen voordragen die sterren waard zijn, dit ter beoordeling van de excellentiecommissie. De studenten bleken enthousiast over de plannen en hadden, als het programma nu al beschikbaar was, graag meegedaan. Met name de verdieping naast het bestaande onderwijsprogramma werd als een meerwaarde genoemd.

Conclusie

Het onderzoek bevestigt dat er een degelijk programma ontwikkeld is dat aan de verwachtingen van de docenten en studenten voldoet. Het programma wordt gezien als uitdagend en gevarieerd. Het betrekken van collega's en studenten bij het ontwikkelen en beoordelen van het programma heeft geleid tot goede ideeën en verbetering van het programma. Ook heeft deze betrokkenheid geleid tot draagvlak voor het excellentieprogramma binnen het team.

Referenties

- Wolfensberger (2012). Teaching for excellence. Honors pedagogies revealed.
Waxmann, Munster.
- M. Saunders et al, (2011) Methoden en technieken van onderzoek, Pearson Education Benelux.

Analisten in
alle vormen en
maten...Vandaag:
de T-shaped

Kim Fränkel

Interview

Kim Fränkel heeft heel lang gewerkt met studenten die het moeilijk hebben. Inmiddels richt ze zich binnen het excellentietraject op studenten die zich aan de bovenkant van het mbo bevinden. 'Ik ben op zoek naar de persoon die net datgene heeft, waar de wereld naar op zoek is.'

En is dat voor jou ook een excellente student? Een student die iets doet waar de wereld naar op zoek is?

Ja, dat is wel een stukje excellentie, ja. En vooral als die student dat zelf niet weet. Als die persoon tot de ontdekking komt: hé, wat ik doe is eigenlijk heel buitengewoon. Maar daarnaast is het ook de drive om er net iets meer uit te willen halen. Of veel meer, dat kan ook. Dus de nieuwsgierigheid naar jezelf, of je verder kunt en verder wilt. Of je jezelf verder wilt ontwikkelen. Het is ook durf hebben. Als student moet je de stap durven zetten om buiten de geijkte paden te gaan.

Dat lijkt me niet iets wat alleen bij Laboratorium- & Procestechniek speelt.

Nee: ik zoek echt wel naar de samenwerking. Zowel binnen Noorderpoot als daarbuiten, zoals bijvoorbeeld met het hbo. Wat nu heel erg speelt, dat is nog wat dicht bij huis allemaal. Procestechniek heeft een bierbrouwinstallatie gebouwd, waar we met studenten labtechniek bijvoorbeeld alcoholpercentages kunnen meten. Maar ik zoek wel breder en verder dan dat en daar zijn we nu al druk mee bezig. We hebben contacten gelegd met collega's bij het hbo, die ook heel divers bezig zijn en hele leuke ideeën hebben, waar wij met ons excellentieprogramma bij aan kunnen haken en mee kunnen denken. Ik vind het fijn om te verbreden tussen opleidingen, en niet alleen hier binnen de school te kijken. Alle analisten denken op de vierkante millimeter, maar ik ben geen analist van huis uit. Dus ik vind het mooi om met andere mensen samen te werken om de onverwachte invalshoeken met elkaar te delen en zo verder te komen.

Hoe breed zou je willen gaan?

Een van de collega's uit de leergang werkt op de locatie bij de Euroborg en is vinoloog. Daar zouden we vanuit de laboratoriumtechniek al wat mee kunnen. Daarnaast heb je op allerlei plekken binnen Noorderpoort te maken met hygiëne. Wij doen heel veel met microbiologie hier, dus ook daarmee kunnen we dwarsverbanden vinden. En ik zou het heel leuk vinden als we ook iets cultureels erin kunnen verbinden. Ik weet nog niet hoe en ik zie nu nog niet direct ruimte.

Maar onder de microscoop bekijken onze studenten witte bloedcellen. Daar zie je soms de meest mooie vormen in, en misschien kan een kunstenaar daar wel iets heel moois mee doen.

Dat zijn hele creatieve ideeën! Hoe kom je daar zo op?

Ik ben iemand die niet de weg van de minste weerstand wil volgen. Ik wil juist de weg opzoeken die het moeilijkst is. Of, misschien niet het moeilijkst, maar de weg die mij het meest brengt. Gedurende mijn loopbaan heb ik veel gewerkt met studenten die het moeilijk hebben. En wil ik daarin nu wel de switch maken. Nu moet ik maar eens naar studenten aan de bovenkant gaan kijken. Welke studenten kan ik nu helpen om beter te worden aan de bovenkant van onze opleiding. Vandaar dat toen ik hier binnenkwam, bij een van de moeilijkste, zwaarste opleidingen binnen Noorderpoort vind ik zelf, al heel gauw begon te praten over excellente studenten.

Waarom vind je dat nu zo belangrijk?

Ik denk omdat ik die kans nooit heb gehad. Ik ben Amerikaanse van oorsprong en daar is het hele onderwijssysteem juist op de uitblinker ingesteld. En toen ik daar was, zat ik dus ook in de hoogste niveaugroepen. Hier in Nederland is daar geen aandacht voor geweest. En ik merkte dus ook dat ik achterover ging zitten. Ik haalde mijn cijfers toch wel. Ik vind het achteraf zo jammer, ik had zoveel meer uit mijn middelbare schooltijd kunnen halen, als er iemand was geweest die had gezien dat ik meer kon en meer wou. Dus dat heeft altijd op de achtergrond gespeeld bij mij. Daarom vind ik nu ook, die studenten die er bovenuit steken, die moeten ook een podium krijgen om uit te blinken.

Dus eindelijk ruimte voor excellentie. Wat betekent dat voor jou?

Excellentie is dat je de durf en moed hebt om iets aan te pakken wat je normaal niet zou doen. Dat je als student buiten je comfortzone terechtkomt. En dat heeft niet direct met cijfers te maken. Maar de studenten die zesjes halen, die kunnen ook excellent zijn. Op verschillende vlakken. Maar ze moeten wel de stap durven zetten om buiten hun comfortzone te treden en dingen te doen die ze normaal niet zouden doen.

Abstract

Analisten in alle vormen en maten... Vandaag: de T-shaped

Inleiding

Analisten zijn precieze mensen. Die kijken op de vierkante millimeter nauwkeurig. Excellentieprogramma's kunnen focussen op verdieping van de lesstof of verbreding van de kennis van talentvolle studenten (Hébert & McBee, 2007; Wolfensberger, 2012). Gezien het beeld dat men heeft van analisten kan verondersteld worden dat docenten van de analistenopleiding bij het opzetten van een excellentieprogramma eerder geneigd zouden zijn om verdieping van de lesstof (samenwerking met het HLO) relevanter te vinden voor het worden van een excellente analist. Uit onderzoek blijkt dat niet alleen verdieping gewenst is bij een excellentieprogramma, maar dat verbreding van de competenties van de excellente student minstens even waardevol is (Mack, 1996; Robinson, 1997; Wolfensberger 2012;). Het profiel van de excellente analist, opgesteld door het werkveld en de docenten van de Instituut voor Life Sciences en Technology, bevestigt dit. Ook literatuur over de T-shaped professional laat zien dat niet alleen verdieping maar ook verbreding gevraagd wordt door het bedrijfsleven (van Reeve, 2018; Wolfensberger, 2012); Het doel van dit onderzoek is om inzicht te krijgen in hoeverre een multidisciplinaire aanpak van ons nieuw op te zetten excellentieprogramma wenselijk is in de perceptie van de docenten van de opleiding Laboratoriumtechniek (mbo). Verder werd onderzocht welke competenties de docenten belangrijk achten om (potentieel) excellente studenten te begeleiden.

Methode

Docenten van de mbo opleiding Laboratoriumtechniek hebben een online enquête ingevuld. In totaal hebben dertien van de achttien aangeschreven docenten gereageerd. De gegeven antwoorden zijn gerubriceerd en er is bijgehouden hoe vaak het antwoord gegeven is.

Resultaten

De meeste docenten (9/13) vinden dat een excellentieprogramma voor de studenten van Laboratoriumtechniek geen raakvlakken hoeft te hebben met het analistenberoep. Zij zien mogelijkheden in een samenwerking met Procestechniek, ICT en Business & Administratie. Maar ook bio-medische opleidingen (apothekers-, doktersassistent en zorgopleidingen) en opleiding die gekoppeld zijn aan de voedingsindustrie (koks-, bakkersopleiding) worden genoemd.

Docenten voorzien de noodzaak om nog sterker een coachende rol te vervullen. Empathie en compassie voor de student, of de situatie van de student, worden hierbij genoemd als bepalende factoren om excellente studenten te begeleiden. Creativiteit en oog voor detail worden genoemd als belangrijke competentie bij docenten.

Samenwerking met het hlo/hbo behoort volgens docenten ook tot de mogelijkheden. Studenten van het mlo kunnen dan in een onderzoeksomgeving bij het hbo zich verder ontwikkelen.

Conclusie/discussie

De uitkomsten van dit onderzoek bevestigen het beeld dat gevonden is in de literatuur, dat bij een excellentie programma niet alleen de verdieping in kennis aangeboden zou moeten worden maar ook de verbreding naar andere (mbo) opleidingen (Anderson & Krathwohl, 2001; Vialle & Tischler, 2004; Wolfensberger, 2012). In het team leven verscheidene ideeën over met welke opleidingen samengewerkt zou kunnen worden. Samenwerking met onze eigen opleiding Procestechniek bij het ZAP (Zernike Advanced Processing) behoort tot de vele mogelijkheden.

De volgende stap in dit onderzoek is contacten leggen met andere mbo opleidingen en met docenten van het Honoursprogramma van de Hanzehogeschool. Het doel hiervan is het opzetten van een excellentieprogramma waarin T-shaped professionals kunnen ontstaan.

Referenties:

- Anderson, L.W., & Krathwohl, D.R. (Eds). (2001). *A taxonomy for learning, teaching and assessing: A revision of Blooms taxonomy of educational objectives*. Complete edition. New York, NY: Longman.
- Hébert, T.P., & McBee, M.T. (2007). *The impact of an undergraduate honors program on gifted university students*. *Gifted Child Quarterly*, 38(3), 115-121.
- Mack, M. (1996). *These thongs called honors programs*. *Liberal Education*, 82(2), 34-39.
- Reeven, van D. (2018). *Een T-shaped professional, die is specialist én generalist binnen het team* <https://nl.linkedin.com/pulse/een-t-shaped-professional-die-specialist-%C3%A9n-binnen-het-van-reeven>
- Robinson, N.M. (1997). *The role of universities and colleges in educating gifted undergraduates*. *Peabody Journal of Education*, 217-236.
- Vialle, W. & Tischler, K. (2004). *Teachers of the gifted: a comparison of students' perspectives in Australia, Austria and the United States*. *Gifted Education International*, 19(2), 173-181.
- Wolfensberger, M.V.C.(2012). *Teaching for Excellence, Honors Pedagogies revealed*

Talent in elke student

Lindy Schuman

Interview

Dat excellentieprogramma's overal vandaan kunnen komen, bewijst Lindy Schuman. Ze speelde al een tijdje met een idee voor een programma, maar na het volgen van de training Van Latent naar Talent viel alles voor de docente ineens op zijn plek: 'Ik wil graag een apart programma maken, waarbij studenten met zichzelf aan de slag gaan en waarbij zij op zoek gaan naar hun eigen talenten. Eigenlijk van Latent naar Talent, maar dan voor studenten.'

Wat was voor jou de aanleiding om voor deze talentgerichte aanpak te gaan?

Ik ben begonnen vanuit de zesjescultuur waarin we leven. Studenten worden onvoldoende uitgedaagd om meer uit zichzelf te halen en zijn dan al gauw tevreden met een voldoende. De talentgerichte benadering is iets dat hier heel mooi op inspeelt. Ik hoop dat dankzij dit programma de zesjescultuur teruggedrongen wordt. Het zou mooi zijn wanneer de studenten na het excellentietraject denken: ik kan meer, ik wil meer, ik ga voor die negen.

Waarom is die negen zo belangrijk?

Het gaat niet zozeer om die negen, als wel om het gevoel dat ze krijgen wanneer ze hun eigen talenten ontdekken. Als je gesprekken met studenten voert, zeggen ze heel vaak dat ze iets niet kunnen. Dan geef ik aan dat ze het misschien *nog niet* kunnen en/of hele andere talenten hebben. Het levert zoveel blijdschap en energie op, wanneer je studenten en hun talenten op een andere positieve manier benadert. Je bent ergens misschien niet goed in, maar kan dit wel leren of je bent ergens anders wel erg goed in. En dáár gaat het om. Het gaat erom dat de studenten inzien: maar ik heb wel talenten!

Dus eigenlijk heeft iedereen talenten?

Jazeker! Ik denk dat iedereen over talent beschikt. Studenten zijn zich daar nog niet bewust van. Mbo-studenten staan niet altijd even sterk in hun schoenen. Maar wanneer je het gevoel aanwakkert dat ze ergens wél goed in zijn en dat ze dus wel echt iets kunnen en ergens heel veel talent voor hebben, dan geef je ze zoveel zelfvertrouwen. Uiteindelijk staan ze dan ook weer een stuk positiever en zelfverzekerder in het leven. Deze *change of mind-set* bij studenten heeft volgens onderzoek heel veel positieve effecten: zelfbeeld wordt beter, zelfvertrouwen groeit, schooluitval wordt minder, productiviteit van studenten verhoogt, etc. En dat allemaal dankzij deze benadering. Het levert zoveel op!

We leiden bij Noorderpoort op tot een vak. Wat voegt dit daaraan toe in jou ogen?

Ik denk dat wij meer zijn dan opleiders voor een vak. We maken ook een wezenlijk onderdeel uit van een belangrijke periode in de ontwikkeling van deze studenten. Alles gebeurt in deze periode: ontwikkeling zelfvertrouwen, volwassen worden, ontwikkeling zelfbeeld etc.. Als wij als docenten daar iets aan kunnen bijdragen, dat ze daardoor veel beter zelfbeeld krijgen. En dat ze zich bewuster worden van hun eigen kwaliteiten. Daarna kun je gaan kijken wat de studenten allemaal met hun talenten kunnen doen. Hoe kun je die sterke kanten nog verder ontwikkelen en inzetten. Uiteindelijk versterken we de toekomst van de studenten. Het is dus niet alleen voor de studietijd bij Noorderpoort, maar het is iets wat ze mee kunnen nemen in de rest van hun leven.

Abstract

Talent in elke student

Inleiding

Er zijn verschillende benaderingen van excellentieonderwijs. Een daarvan luidt: excellentieonderwijs is voor **alle** studenten (selectie voor excellentieonderwijs, mbo in Bedrijf, september 2017). Zij verkennen binnen het reguliere onderwijsprogramma waar hun talent/interessegebied ligt. Daarnaast is de visie van het Noorderpoort gericht op ruimte voor een excellent vakmanschap in het mbo én een **talentgericht benadering** (Hein-Gerd Triemstra).

De training Van Latent naar Talent van de Noorderpoortacademie van M. Pasmans voor **docenten**, levert een bijdrage aan de eigen bewustwording van talent(h) erkenning van docenten. Een talentgerichte benadering van **studenten** binnen de opleiding Verpleegkunde vindt nog niet plaats maar is een logisch vervolg op de visie van Noorderpoort en de training Van Latent naar Talent.

Uit onderzoek (Talent in elke student, Schyvinck, E. 2015) blijkt verder dat een talentgerichte benadering in het onderwijs onder andere een **positief** effect heeft op zelfvertrouwen van de studenten. Intrinsieke motivatie, zelfeffectiviteit, gevoel van eigenwaarde, uitstelgedrag en welbevinden zijn andere effecten. Er wordt verwacht dat door deze lessen de studenten een positievere kijk op zichzelf krijgen.

Vraagstelling

Hoe ervaren studenten Verpleegkunde, mbo niveau 4, lessen over talent (h)erkenning en wat levert het de studenten op als ze bewust zijn van hun eigen talenten?

Methode

1. Een lesprogramma van vijf lessen gevuld met verschillende werkvormen geheel gericht op het ontdekken van talent van studenten is gedraaid bij twaalf derde jaars studenten Verpleegkunde.
2. Individuele interviews met twaalf studenten na afloop lesprogramma zijn afgenomen en geanalyseerd.

Resultaten

Alle studenten geven aan dat ze de (alle of delen van) lessen als zinvol hebben ervaren. De meeste studenten vonden de lessen leuk en belangrijk voor de bewustwording van hun talenten. Ze geven aan dat ze hier wat aan hebben en dat het belangrijk is om jezelf beter te leren kennen en te zien wie ze zelf zijn. Ze geven aan dat ze meer zelfvertrouwen krijgen als ze bewust zijn van hun eigen talenten. Ook de bevestiging van anderen waar ze goed in zijn geeft hen vertrouwen. Daarnaast geven zij aan dat ze het prettig vinden om meer gericht te zijn op goede kwaliteiten en eigenschappen in plaats van de focus op wat ze (nog) niet kunnen en wat ze nog moeten leren. Ze vinden positiever kijken naar zichzelf en anderen prettig.

Hun talenten kunnen ze goed inzetten op stage door dit toe te passen op hun wishes voor BPV. Deze wishes formuleren ze op grond van sterktes in plaats van zwaktes. Verder kan je deze positieve benadering ook in de BPV toepassen. Een student verwoorde dit als volgt: "Ook in de stage kan je deze benadering toepassen door in de zorg te kijken naar wat een zorgvrager nog **wel** kan in plaats van wat niet. Deze positieve kijk past bij het beroep van Verpleegkundige".

Betreffende derde jaars studenten geven aan dat ze deze lessen zinvol vinden voor alle studenten Verpleegkunde en vooral ook voor de meer onzekere studenten. De studenten zijn wisselend in hun mening in welk leerjaar deze lessen gegeven zouden moeten worden.

Conclusie

De bevindingen van de meeste studenten komen deels overeen met resultaten van eerdere onderzoeken (Talent in elke student, Schyvinck, E.2015)

Vooraf het positieve effect op zelfvertrouwen en gevoel van eigenwaarde werd benoemd in de interviews door de studenten. Een student verwoorde dit als volgt: "Ik ben achter mijn talenten gekomen en kan deze op school en stage gebruiken. Dat alles te leren valt is interessant. Je hoeft niet te denken dat kan ik niet, dat slaat nergens op". Het is aan te bevelen om deze lessen over talent (h)erkenning aan alle studenten te geven tijdens hun opleiding.

Een discussiepunt is wel in welk leerjaar dit dan zou moeten zijn. Daar werd wisselend over gedacht door de studenten.

Referenties

Ten Berge, H, ea, Selectie voor excellentieonderwijs, Ervaringen uit hoger onderwijs vertaald naar het mbo, September 2017.

